

9. Szűcs Imre gyermekvers- és prózamondó verseny

Udvarnok várja a vers- és prózamondókat!

A 9. Szűcs Imre gyermekvers- és prózamondó versenyünket szombaton, **november 9-én 10 órai kezdettel** tartjuk a **Szent Száva iskola udvarnoki kihelyezett tagozatának épületében (Tito marsall u. 2.)**.

Egyre több jelentkezési lap érkezik szerkesztőségünkbe, így reméljük, ismét sokan leszünk és Vajdaság minden tájáról akad majd vetélkedni vágyó tanuló, és velük tartanak felkészítő pedagógusai is.

A fontosabb tudnivalók a következők:

– A vers mellett prózai szöveggel is lehet versenyezni, minden olyan prózai mű számításba jön, melynek ismert a szerzője. Feltétel, hogy az előadandó mű vajdasági magyar író-tól származzon.

– A teljesítményt háromtagú szakzsűri értékeli **Molnár Krekity Olga, Kovács Jolánka, Bartha Júlia** összetételben.

– A díjazottak könyvjutalomban és oklevélben részesülnek.

– Egy-egy mű előadása ne haladja meg az 5 percet.

– Mindennemű kérdéssel a szerkesztőséghez fordulhatnak a 021/457-100-as telefonszámon vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címen.

Az elefánt kis topánban

Az elefánt kis topánban rumbázik a kisszobámban, választottja ábrárcset, reng is már a mennyezet, ha még egyet perdülnek, egész belekergülnek, de csak isszák, hej, a lórét, s lenyúzzák a róka bőrét, nysz-nyasz, rumbatók, vagy ha nem, hát csütörtök.

Szűcs Imre

A Szűcs Imre-emléktábla

Játsszunk együtt karácsonyig!

Főnyeremény: egy Huawei táblagép

Beköszöntöttek a hideg napok, de nem csupán fázós és didergős hetek következnek, hanem őszi-téli örömeik is, hiszen kevesebb mint két hónap választ el bennünket karácsonytól, az év legszebb ünnepétől. Készüljünk hát együtt ezekre a szép napokra!

Mai számunkban közöljük karácsonyi nyereményjátékunk első szelvényét, amit csak ki kell tölteni és megőrizni. November folyamán és decemberben hasonlóképp kell eljárnotok, azaz összesen ötször. Mai számunktól kezdődően tehát minden héten egy-egy szelvényt közlünk egészen december 5-éig: november 7., november 14., november 21., november 28. és december 5. napján. Reméljük, nem lesz gond összegyűjteni az öt szelvényt, kitölteni, borítékba zárni, megcímezni és elküldeni címünkre: **Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, Vojvođe Mišića 1.** Az utolsó szelvény megjelenése után, december 5-e után várjuk a borítékba zárt, kitöltött szelvényeket, melyeknek legkésőbb december 10-éig (12 óráig) kell szerkesztőségünkbe érkezniük ahhoz, hogy dobozba kerüljenek és részt vegyenek a sorsoláson. A sorsolás eredményét a december 19-én megjelenő félévzáró, karácsonyi dupla számunkban tesszük közzé, így nagy eséllyel a fenyőfa alá kerülhet a nyeremény.

Mivel a nyereményjátékot a Magyar Szó Kft. szervezi, magától értetődő, hogy a kft. dolgozói és szűkebb családjuk tagjai nem vehetnek részt a játékban. Aki viszont jogosult a játékra, akár több borítékba is gyűjthet szelvényeket, így nagyobb eséllyel nyerhet.

Bizunk abban, hogy játékos kedvetek előjön, és karácsonyra már valaki a fenyő alá teheti valamelyik nyereményt:

- egy tablet – Huawei Media Pad
- két Maxell füllhallgató
- két T'nB vezeték nélküli számítógépegér
- két Jó Pajtás-előfizetés
- három Jó Pajtás-falinaptár Jó Pajtás feliratú bögrével és tollal

1. SZELVÉNY

Mi a betlehemezés?

.....

.....

Név:.....

Osztály, iskola .....

Helység .....

Ha görbe a tükör...

Vajon mitől függ, hogy hogyan teljesítünk az iskolában, munkahelyen? A környezetünk megítélése vagy a belső motiváció a döntő? Az iskolában gyakran hallani azt az (egyébként hamis) érvert, hogy de hiszen Einstein is megbukott (nem bukott meg), mégis milyen jelentős életművet alkotott (utóbbi viszont igaz).

A napokban a kezembe került egy régebben már olvasott könyv, amely beszámol egy olyan kísérletről, ahol a diákokat két csoportra osztották. Az egyik csoport a kiemelkedő képességűeké volt, a másik az átlagos képességűeké. A haladó, ügyes csoport kapta a legjobb tanárokat, a többieknek be kellett érniük a nem kiemelt tanárokkal. A kísérlet végén aztán lemérték a csoportok eredményeit. Természetesen a jobb képességű diákok érték el jobb eredményeket. Csakhogy mi ebben a bökkenő? Az, hogy valójában két teljesen megegyező, átlagos összeállítású csoportról volt szó, de az egyik társaságot tehetségesnek titulálták, a másikat nem. A tehetségesek megpróbálták saját jó megítélésüknek megfelelni. Tanáraik pedig kitüntetésként élték meg a kiváltságos helyzetet, ezért sokkal többet készültek az órákra, hogy tudásuk legjavát nyújthassák. Ezeknek köszönhetően valóban szárnyalt a teljesítményük, míg a másik csoport tagjai kevésbé okosnak könyvelték el magukat, és ez az eredményeiken is meglátszódott.

És bár mindannyian szeretünk címkézni, az embereket beskatulyázni, a fentiekből is látszik, hogy mindez olykor független valaki lehetőségeitől, ambícióitól, és a környezet az, amely visszafog, vagy éppen kiteljesít. Amikor időről időre magunkat is „beárazzuk”, akkor érdemes ezeket a szempontokat is szem előtt tartani. Valamint azt is, hogy önmagunk becsapása sem mozdít minket előre: nem születik mindenki zseninek, de mindenki megtalálhatja a saját helyét a világban, és kiteljesedhet abban, amiben jó, amiben jól érzi magát.

Herédi Károly

Az óbecsei Petőfi Sándor iskolában nemrég ünnepeltük a 60 éves diáklapunkat, a Figyelőt. Arra voltam kíváncsi, hogy a diákok, akik szívesen írnak a lapba, hogyan képzelik el vagy milyennek látják magukat hatvanévesen. Nyolcan vállalkoztak arra, hogy meséljenek: **Koncz Antónió, Varró Tódor, Visovszki Márk, Deák Gréta, Tallós Kinga, Horvát Zsaklin, Szumer Nikoletta** és **BugarSKI Emina**. Valamennyien hatodikosok és hetedikesek.

Antónió: Amikor hatvanéves leszek, Budapesten élek. Ott fejezem be a zeneakadémiát, majd dolgozom a zeneiskolában, ahol szóló-éneklést tanítok. Hatvanévesen nyugdíjba vonulok, s akkor már lesz időm szórakozni: zongorázom, hegedülök, zenét írok. Az Eurovízió zsűrizek. Ha lesznek unokáim, elviszem őket néptáncolni, ha akarják, megtanítom őket zongorázni, hegedülni. Sokat mesélek nekik, s el is játszunk a mesét, mint a nagyival, amikor kicsik voltunk: Az oroszlánt és a kisegetet...

Tódor: New Yorkban képzelem el az életem hatvanévesen. Fogorvosként megyek el nyugdíjba. A gyerekeim is egyetemet végeznek, hogy ne kelljen reggeltől estig dolgozniuk úgy, hogy nem érzed a hátadat. Egészséges ételeket főzünk, így nem leszünk betegek. Ekkor már lesznek unokáim, úgy, mint az én nagymamámnak. Sokat énekelek nekik magyar népdalokat, hogy emlékeztessem őket, honnan jöttek. Persze magyarul is megtanítanám őket, meg néptáncolni is.

Márk: Hatvanévesen Kanadában elismert kutatóorvosként képzelem el az életemet. Nagy

Hatvanévesen

Milyenek leszünk ötven év múlva?

családom lesz, s azon fáradozom, hogy a gyerekeim elérjék céljaikat. A barátaimmal továbbra is tartom a kapcsolatot. Mivel a Figyelőbe is írtam, ott is írok majd tudományos cikkeket a robottestrészekről és arról, hogy a belső szervek hogyan látják el a funkciójukat. Ha lesznek unokáim, tanítom majd őket magyarul beszélni, írni, olvasni. A nagy magyar hírességekről, feltalálókról, Nobel-díjasokról is mesélek nekik...

Gréta: Magyarországon élek majd, faluhelyen, ahol jó a levegő. A barátaimmal tartjuk a kapcsolatot, jól élünk. Olyan fejlett az ország, hogy már 55 évesen mehettem nyugdíjba. Az unokáimat tanítom majd hegedülni, néptáncolni. Sokat sétálunk a Tisza-parton.

Kinga: Szerintem jól nézek ki majd hatvanévesen is, egészségesen táplálkozunk, így nem leszünk betegek. Óbecsén élünk, nagy, kertes házban, ahova gyakran eljönnek az unokáim. Szeretném, ha néptáncolnának, zenélnének, népzenei versenyre mennének. Sikeres ügyvédként megyek nyugdíjba, egyik gyermekemnek adom át az ügyvédi irodát. Sok pénzem lesz, amiből egy repülőteret építek a közelben, s csak úgy jön a pénz! Sok időm lesz, s a gyermekkoromról mesélek az unokáimnak.

Zsaklin: Amerikában szeretnék élni, orvosként dolgozni New Yorkban. Elképzelem, hogy

van nagy kórházam, sok-sok orvosbaráttal gyógyítjuk a betegeket. Otthonosan berendezett, nagy lakásban élünk. Vannak unokáim, akiket magyarul tanítok, meg a néptánclepkéket is megmutatom nekik. Sok szabadidőm lesz, sokat utazunk. Az egészséges életmódhoz hozzátartozik a kocogás is...

Nikoletta: Fiatalon a gyógyszerészeti középiskolát fejezem be, majd sokat járok Németországba betegápolóként dolgozni. Ott ismerkedek meg a férjemmel, s ott is maradunk, ahol jobb az élet. Hatvanéves koromra már saját lovardánk van, sok sportlovunk, amelyeket versenyre viszek. Szép, erdős helyen élünk. Az unokáimat is tanítom lovagolni, meg természetesen magyarul beszélni, írni, olvasni.

Emina: Hatvanévesen nyugdíjban Óbecsén, mégpedig az Újfaluban élek, szép, emeletes, kertes házban, ahol tarthatok kutyát, macskát. Elismert ügyvédként vonultam nyugdíjba. Olyan okosak az unokáim, hogy húszévesen már diplomáztak, úgyhogy az ügyvédi irodát egyik unokáimnak adom át. Mivel én is doboltam, így megtanítanám unokáimat is dobolni, s biztatnám őket, alakítsanak ők is zenekart. Kickboxra is megtanítanám őket, hogy ha utcán megtámadnák őket, meg tudják magukat védeni.

Koncz Erzsébet

Ady-est Óbecsén

Az idén van Ady Endre, a nagy magyar költő halálának századik évfordulója

Az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben október 23-án A DYskurzus címmel irodalmi előadást láthatott az óbecsei közönség. A múlt század elejei nagyváros, Budapest hangulatát és Ady Endrét idézte meg **Rókus Zoltán** óbecsei rendező, az idei drámaíró verseny díjazottja, a szabadkai Népszínház színművésze. Ő írta a darabot Krúdy Gyula Ady Endre éjszakái című kisregénye alapján. Nemcsak írta, hanem rendezte és el is játszotta.

„Megtaláltam Krúdy Gyula Ady Endre éjszakái című kisregényét, ami az előadás vázát képezi. Ezt megtoldtam versekkel. Nagy fába vágtam a fejszemet, most, az előadás után érzem, hiszen én adaptáltam színpadra. Rendezőként tudtam, hogy szeretnék beletenni zenét is, tudtam, hogy egyedül fogom csinálni, és a zenét is megírtam hozzá. Van benne zongora, és kipróbáltam magam zenészként, mert az

Ady-verseket is én zenésítettem meg. Ez az előadás volt az első az életemben, ahol egy saját dalt zongorán játszottam” – hallottuk Rókus Zoltántól.

A megzenésített verseket **Magyar Réka** énekelte, orfeumi táncoslányt, énekest alakított igen meggyőzően.

Az anekdotaszerű elemekből szőtt műsor az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör felkérésére készült a tartományi oktatási titkárság támogatásával, és Rókus Zoltán hamarosan vajdasági körútra indul vele a középiskolákba.

Koncz Erzsébet
Fotó: Ricz Róbert

Tudtad-e?

A barátfüle elnevezés a tészta darabok alakjára utal. A töltött, főtt tészta úgy készül, hogy a vékonyra nyújtott tésztából kisebb darabokat vágnak ki, ezekben ízesítőt (lekvárt, túrót) tesznek, majd a tésztát tasakformán összehajtják és kifőzik.

Szabadkai barátfüle

Készül a barátfüle Gál Magdolna segítségével

Ahmetagic Hana: Egy péntek délután Magdi nénivel barátfület készítettünk. Az tetszett, amikor gyúrtuk a tésztát. Nagyon jó volt. Mászor is szeretnék készíteni.

Varga Polyák Boglárka: Egy pénteki napon Magdi nénivel barátfület készítettünk. Nagyon tetszett, amikor a tésztát gyúrtuk. Nagyon jól éreztem magam. Nagyon finom volt a barátfüle.

Nagy Kanász Kata: Tojást, lisztet és pici sót összegyúrtunk Magdi nénivel, és elnyújtottuk a tésztát. Azután a levélteszta egyik felébe lekvárt tettünk, s kiszaggattuk. A táskákat forró vízbe tettük főni. Pirított kenyérmorzsaiban megforgattuk, s elfogyasztottuk.

2. c osztály, Szabadka, J. J. Zmaj iskola

Rajzos elismerések

A Tokióban meghirdetett nemzetközi rajzpályázaton nagyon sikeresen szerepeltek a szabadkai EmArt Műhely növendékei. Kiemelt aranyérmet kapott **Ökrös Kyra**, ezüstérmet pedig **Lidija Uzelac**, **Nikolina Sedlak** és **Predrag Savičić**. A kitüntetések Szabadka alpolgármestere, **Horvát Tímea** adta át a díjazottaknak.

Ökrös Kyra Horvát Tímeával

Fodrásznál
Ökrös Kyra díjazott rajza

Először Felsőhegyen

Máris jelentkeznek a Jó Pajtás november 23-ai sakkversenyére

Többször is közöltük már, hogy az általános iskolások számára idén is – immár negyvennegyedszer – megrendezzük az igen népszerűvé vált sakkversenyünket. A verseny színhelye ezúttal Felsőhegy lesz, ahol az utóbbi időben felvirágozott a sakkélet.

Most is hétfordulós svájci rendszerben, egyéni versenyben mérik össze tudásukat vajdaság reménységei. Egy-egy iskola legtöbb öt fiú és három lány sakkozót szerepeltethet, de akár egy tanulót is benevezhetnek. Mivel azonban az egyéni teljesítmények összegezésével a csapatok sorrendjét is kialakítjuk, amely iskola több résztvevőt szerepeltet, nagyobbak az esélyei. Az alsós és felsős fiúk és lányok tel-

jesítményét külön-külön értékeljük, és a legjobbakat megjutalmazzuk.

A sakkfelszerelést és órákat a versenyzőknek kell hozniuk.

A meghívókat és a szabályzatot idejében elküldtük az iskoláknak meg a kluboknak és a sakkoktatóknak, és már több helyről közölték is részvételi szándékukat. A részletes, név szerinti benevezést november 15-éig várjuk az alábbi e-mail-címre:

jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Érdeklődni lehet a

021/457-100, valamint a 064/80-55-153 telefonszámon.

A Palicson megtartott torna díjazottjai

Akik fejezeteket írtak a felsőhegyi sakkozás sikertörténetébe. Balról Ágoston Áron és Juhász Bence, amikor még lapunk versenyén jeleskedtek

Hadaró Miki

Mangó mindenkit megugat! De jobban belegondolva, ezért választottuk őt. Mangó az új kiskutyánk. Kellott egy másik eb a golden retrieverünk mellé, mert az aranyszörű Kiara még a betörőnek is megőrül, és ahelyett, hogy csaholna, lógó nyelvvel a hátára fekszik, izeg-mozog, és várja, hogy a hasát simizzék. Nem ő a legjobb házőrző, de azért szeretjük! Szóval, kellett egy igazi „véreb”. Apuval a múlt héten szóltunk a lajkásoknak. A lajkások – mert nálunk csak így hívják őket – jó emberek, akik segítenek az állatokon, igazi kutyamenhelyük is van, ami nagyon cuki. Már messziről hallottam a vakkantásokat, amikor biciklire pattan-

tunk, és meglátogattuk ezt a csodálatos mentsvárat. Sok-sok kutyust láttam, és majd’ megszakadt a szívem, ahogy a kedves idegenvezető nénike a történetüket mesélte. A leginkább Mangó múltja érintett meg. Szegényke, már az is maga a csoda, hogy életben van! Apu nem tudta eldönteni, melyiket vigyük magunkkal, így én cselekedtem. Legszívesebben az egész bagázst a hátizsákomba pakoltam volna, de sajnos ennyien nem férnek el sem a táskámban, sem az udvarunkban. Megfogtam a picike, fekete kis gombócot, és magamhoz öleltem. Az első nálunk töltött napján meg sem mozdult, de a másodikon már Kiarához bújva aludt az új házában. És képzeljétek, nem olyan félnék ám! Hiába a kicsi termete, a hangja mint egy oroszláné! Mangó másként ugat, amikor ismerős jön hozzánk, és másként, ha idegen. Nagyon okos. Aput addig nyagattam, hogy a kapura ki is tettünk egy figyelmeztető táblát: Vigyázz, a kutya harap!

Mangó és Kiara velünk marad, de lehet, hogy nemsokára megint beszélék a lajkásokkal...

Mi fán terem a jog?

A topolyai Juhász Erzsébet Könyvtárban a Mi fán terem? program egyik témája a jog volt. A foglalkozást **Takó-Bogárdi Brigitta**, a Szegedi Tudományegyetem Jogtudományi Kara doktori iskolájának hallgatója tartotta, aki a játékos előadás után elmondta, hogy a gyermekek aktívak voltak a foglalkozás során:

– A gyerekek nagyon aktívak voltak, érdekes megközelítések születtek, el merték mondani a saját véleményüket. Ezek az őszinte vélemények felnőttkorban sokszor a társadalmi elvárások miatt csökkennek, gyermekkorban viszont spontánul törnek elő, és ez nagyon izgalmassá tud tenni egy előadást. Mindenkiné a véleményét meg-

hallgattuk, és próbáltunk együtt gondolkodni. Nagyon nyitott és barátságos csapat volt. Az előadást persze játékkal zártuk.

Milyen példákön keresztül szemléltette a jogot?

– Főleg hétköznapi példákat igyekeztem felhozni. Az iskolában is számos kötelezettség van, ezért próbáltam inkább erről az oldaláról megközelíteni a dolgokat. Fontosnak tartottam, hogy a gyerekek tisztában legyenek azzal, kihez kell fordulni, ha sérelem éri őket. Fontos, hogy megértsék, kik a jogrendszerünk szereplői, hogyan épülnek egymásra a különböző területek, mit jelent a hatalmi ágak szétválasztása. Lényeges,

hogy később, felnőttként már tisztában legyenek jogaikkal és kötelezettségeikkel, és így tudatosan alakítsák az őket körülvevő környezetet.

Hogyan készült fel az előadásra?

– Eddig csak egyetemistáknak tartottam előadásokat, és egy kicsit tartottam attól, hogyan tudom majd lekötni a gyerekek figyelmét. Észrevettem, hogy negyvenöt perc után (ami a tanórak átlagos hossza) már elkezdtek mozgolódni, ekkor kezdtünk bele a játékba. Pár szülő is csatlakozott, így még élvezetesebb volt a játék – nyilatkozta Takó-Bogárdi Brigitta doktori hallgató.

T. O.

A kedvenc háziállatom

A puli kutyámról, Bolyhosról írok most.

Bolyhos idén lesz 2 éves. Cuki kutya, de egyben rosszcsonst is. Szereti a látogatókat, de csak az ismerősöket, az idegeneket nem. Őket, ha hívatlanul bejönnek, még meg is harapja. Szeret játszani, csutkát kergetni, oda-vissza ugrálni, de legjobban rosszalkodni. Szép fekete a szőre és az orra. A szeme sötétkék. Az egyik kedvenc játéka a csutkakergetés, ami úgy működik, hogy rákötjük a csutkát a madzagra, és elkezdünk rohanni vele. Ha a kutya meglátja, kergetni kezd. Ez a játék a kedvence. Ha verebet vagy más madarat lát, kergeti az egyik fától a másikig. Nagyon gyorsan szalad. Ha meg van kötve, mert jön a tejeskamion, akkor elengedi magát. Ha éhes, megtöri a diót, és megeszi.

Ő a világon a legjobb kutya.

Tot Bagi Emese, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A legjobb barátom

*A barát mindig segít,
a jóból mindig merít.
Jóban-rosszban ott van,
megvéd minden bajban.*

*Mindenki csak arról beszél,
ha összeállunk, nagy a veszély.
Mivel mi mindig jóban leszünk,
Örökre barátok a nevünk.*

**Geler Noel, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

A hétvégém

A hétvégém nagyon különleges volt.

Péntek délután elmentem a legjobb barátnőmhöz, Tamarához. Ott Tic-Toc-ot csináltunk, megcsináltuk egymás haját, és forró csokit ittunk. Ezután elmentünk együtt tűzoltótanfolyamra, ahol a tömlőt tanultuk meg összerakni, és sokat beszélgettünk. Másnap anyukámmal gofrit sütöttünk, és megnéztünk egy sorozatot meg még pár filmet is. A gofri nagyon jól sikerült, el is fogyott gyorsan. Vasárnap reggel a barátnőmmel a nyolcórás misére mentünk. A szentmise után elmentünk a vásárra, ahol mindannyian vettünk kürtöskalácsot. Volt, aki csokisat, volt aki diósat, de én a nutella-plazmásat választottam. Vásár után a cukrászdába mentünk, ahol fagyit ettünk. Délután két barátnőmmel sétálni mentünk, elsétáltunk a játszótérig, közben beszélgettünk.

A hétvégém nagyon jól telt, remélem, még sok ilyen hétvégém lesz.

Dulity Blanka, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Két nap a hétvégémből

Ebben a fogalmazásban leírom, hogyan telt két nap a hétvégémből.

Pénteken, mikor hazaértem az iskolából, tanultam, és megcsináltam a házi feladatot. Negyed hatra a focipályán kellett lennem, mivel a csantavéri focisapattal meccsre mentünk a topolyai fociakadémiára. Odafele jól szórakoztunk. Amikor odaértünk, már öltöztünk is át. Bemelegítettünk, és hét órakor elkezdődött a mérkőzés. Kivilágított pályán játszottunk. Igaz, a meccs végére az eredmény 6:1 lett az ellenfél javára, de jó élmény volt este a reflektorokkal kivilágított focipályán játszani. Amikor hazaértem, fáradt voltam úgyhogy hamar elmentem aludni. Másnap reggel tanultam és kint játszottam, délután pedig elmentem pecázni Dominikkal és Norbival. Igaz, itt sem jártunk sikerrel, de jól szórakoztunk, csináltunk magunknak nádból pecabotot és azzal is pecáztunk. Dominiknak és nekem sikerült fognunk egy-egy halat a nádpecabotokkal, Norbi pedig 2 halat fogott.

Én nagyon jól éreztem magam ezen a két napon.

Tóth Bagi Kristóf, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A szilvás

Megérett a szilva a nagymamáéknál, amit már nagyon vártunk.

Elérkezett a hétvége, és elutaztunk hozzájuk. Szorgosan ment a munka a szilvásban, a fárol szedtük le a sok érett szilvát. Csak úgy teltek a kosarak. A sok gyümölcsből finom lekvárt főzött a nagyi.

Amikor elkészült, segítettem neki berakni a kamrába, a polcokra.

Német Balázs, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Gyerekek lenni jó...

Sokan gondolják, hogy iskolába nem jó menni....

Szerintem meg jó, mert fejleszti a gondolkodást. Gyerekek lenni jó, mert sokat játszhatunk, társaloghatunk, biciklizhetünk vagy bármit csinálhatunk...

Néha van, hogy úgy érzem, gyerekek lenni nem igazán jó, mert sok a tanulnivaló, meg a felnőttek mindig megmondják, hogy mit csináljunk....

De miután jobban belegondolok, belátom, mégis jobb gyerekek lenni, mint felnőttnek, mert ők sokat dolgoznak....

Véglegesen eldöntöttem, inkább maradok gyerek, amíg lehet....

Deák Dominik, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Az én világom..

A világot úgy képzelem el, hogy nincs iskola és sokat játszunk, sohasem fáradunk el.

A városban legyen trambulin, ugratópálya, ahol versenyeket szerveznek. Tiszta legyen a levegő, gondozott, virágos parkok és szökőkutak vegyenek bennünket körül. Az emberek ne járjanak, autóval hiszen az is szennyezi a levegőt, inkább járjanak kerékpárral és trotinétal. A Tiszaparton a sétány mellett játszótér és sok fa álljon. A vízen vízbiciklivel közlekedjenek.

Így képzelem el az óbecsei világot!

Szemendri Balázs, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Az én világom...

Az én világom fagyiból van. A tetején csokireszelék.

Egy tündércsapat fogyasztja, hogy el ne olvadjon. Unikornisok és pegazusok élnek ott. A Vattacukor erdőn túl és a Karamell-tengertől pár cukorméterre van egy édességhegy, és azon laknak ők, a csodálatos lovak. A vezérüknek varázsszarva és szárnya is van. A neve Csillámpatkó. A sórénye rózsaszín, fehér csíkokkal és azokon csillámok találhatóak. A farka

**Bata Flóra,
4. osztály,
J. J. Zmaj iskola,
Magyarkanizsa**

ugyanolyan, mint a sörénye. Csillámpatkó az enyém...Ő egy csodálatos ló, tud beszélni. Amikor kérem, felrepülünk a cukorfelhők közé.

Én ezt a világot gondoltam magamnak. Csak kár, hogy anyukám megzavart. Szerettem volna még álmodozni a fagyvilágomról!

Lázár Enikő, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Egy nap

*Kelj fel időben,
öltözz rétegesen!
Készülj magyarórára,
pakolj be a táskába!*

*Csomagolj uzsonnát,
főzz teát!
Az iskolában figyelj oda,
aztán siess haza!*

*Ha kész a lecke,
menj ki a friss levegőre!
Vacsorázz és zuhanyozz,
utána pedig aludj!*

Januskó Kitti, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

Az én apám

Apám neve Denkovics Rudi. Apám 49 éves. Magas, barna a haja, lassan őszül. Néha cukrot vesz, de csak akkor kapok valamit, ha dolgozok. Temetkezési vállalatban dolgozik, kevés a szabadideje. Egyedül él, mert a szüleim elváltak.

Denkovics Robi, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Az én apám

Az én apám neve Kovács Rudolf. 50 éves, jó munkás, traktorista, a hártárban, a földeken dolgozik. Jól tudja elkészíteni a gulyást. Én, Dominik és Teodóra minden szombatunkat nála töltjük. Nagyon örülök, hogy focizhatunk apukámmal. Én nagyon örülök, ha gölt rügök, és örülök, hogy nekem ilyen jó apukám van.

Kovács Dániel, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Kiss Enikő,
8. osztály,
EmArt Műhely,
Szabadka

Holle anyó

*Holle anyó már vár,
siess hozzá gyorsan hát.
Tárt karokkal szalad feléd,
befogad, de nem mint cseléd.*

*Csak egy kis segítség,
és már boldogabb is.
Dunmarázás és
egy kis söprögetés.*

*Ha honvágyad van,
nem baj, Holle anyó elkísér.
Egy nagy kapu tárul eléd,
ha belépsz rajta, nem tévedsz.*

*A jutalmad megkapod,
arany a ruhádon.
Otthon már mondják,
hazajött az elveszett leány.*

Horváth Edina, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

Amikor kicsi voltam...

abban reménykedtem, hogy majd egyszer jó tanuló leszek. Anyám kiskoromban mindig elkísért az iskolába, és sokszor mondta, hogy tanuljak jól, de akkor rá se figyeltem.

Sokszor az ember reménytelennek látja a helyzetét. Én akkor kezdtem el reménykedni, amikor elkezdtem hinni Istenben. Akkor pedig rájöttem arra, hogy nem szabad elveszítenünk a reményt. Ez mindig eszembe jut, amikor nehéz időszakom van. Arra vágyom, hogy orvos legyek. Láttam azt, hogyan igyekeznek az orvosok a betegeken segíteni. Ez nekem nagyon tetszik, rendkívül jó dolognak tartom. Aztán, amikor felsős lettem, abban reménykedtem, hogy igazán orvos leszek. Amikor ezt elmeséltem az ismerőseimnek, barátaimnak, ők kinevettek. Én csak szomorúan néztem őket, és ballagtam haza. Leültem az asztal mellé, és elkezdtem gondolkodni, hogy miért is akarok orvos lenni? Akkor elfogyott az erőm, és reménytelen lett a szívem. Egyszer csak jött hozzánk egy kedves asszony, anyám egyik ismerőse, és azt kérdezte:

– Mi a baj? Miért vagy szomorú?

Én kénytelen voltam elmesélnem neki, hogy miért érte bánat a szívemet. Ő próbált segíteni és bátorítani, majd ezt mondta:

– Ne add fel, mindig van remény!

Dimovity Ramóna, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér.

Álmodtam egy világot magamnak...

Az éjszaka mi történt velem? El sem tudjátok képzelni!

Álmodtam egy világot magamnak. Ez a világ nagyon szép volt. Volt benne sok-sok bolt, egyikben sem kellett fizetni. Rengeteg finomság sorakozott a polcokon. Nem árultak alkoholt, kábítószer és cigit. Olyan emberek sétálgattak, akik csak egészséges ételeket fogyasztottak és nem drogoztak. Nem veszekedtek egymással, hanem barátságosan viselkedtek.

Nagyon jó lett volna ott maradni, csak az apukám felébresztett.

Tót Dominik, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Itt van az ősz, itt van újra

*Elkezdődött a tanítás is újra.
Hűvösek a reggelek,
mindennap korán kelek.
Sárga levelek hullanak a fákról,
amikor hazafelé tartok az iskolából.
Köd és füst borítja e tájat,
de napközben még a Nap melegíti a nyáját.*

Anitics Ádám, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

Elkészült a legnagyobb mélytengeri jármű

Kína megépítette a világ legnagyobb, ember szállítására alkalmas mélytengeri merülő járművét – olvasható a China Daily lapban.

Hiába nagy, a fülke mégis szűkös

A saját fejlesztés alapján készült kabin egyszerre három embert képes 10 ezer méternél is mélyebbre szállítani. A Kínai Tudományos Akadémia fémkutatással foglalkozó intézete kutatóinak nyilatkozata szerint a titánötvözetből készült jármű a legnagyobb beltérrel és szállító kapacitással rendelkezik a vetélytársai között. A gömb formájú kabinnak, amely már átesett a hidrosztatikusnyomás-teszteken, három megfigyelő ablaka van. Mivel az átmérője kevesebb mint két méter, a légénység tagjai csak ülve vagy guggolva utazhatnak benne.

Üzemképes állapotában a jármű le tud majd merülni a Csendes-óceánban található Mariana-árokba is, ahol a légénység kutatásokat végezhet. Kína nem először végezne kutatásokat a Föld legmélyebb pontján: 2012 júniusában a távol-keleti ország első utasszállító merülője világrekordot döntött, amikor 7062 méter mélységig ereszkedett az árokba.

Rendkívüli teljesítmény tíz kilométer mélyre lemerülni

Becslések szerint az újonnan épített kabin teljes útideje a 10 órát is meghaladhatja. Ennyi idő alatt ereszkedik le és jön fel újból a 10 ezer méter alatti mélységből, ami komoly mentális és fizikai terhelést jelent majd a légénység tagjai számára.

Az első olyan speciális mélytengeri merülőeszköz, amely elérte a világóceán legmélyebb pontjának számító Mariana-árok alját, a neves svájci feltaláló és felfedező, Auguste Piccard, valamint fia, Jacques Piccard által konstruált Trieste-II. batiszkáf volt.

Új szelfit küldött magáról a Marson lévő Curiosity

A NASA honlapján közzétett lélegzetelállító felvételt 57 önálló fotóból állították össze a szakértők. A képeket a marsjáró robotkarján lévő kamera készítette október 11-én, a Glen Etive nevű helyszínen.

A kutatók már régóta várták, hogy a marsjáró eljusson erre az agyagos területre. A kép előterének bal oldalán látható a Curiosity által fűrt két mélyedés. A műszer az innen vett kőzetminták kémiai alkotóelemeit elemzi: a fúróval porrá őrli, majd a mintákat hordozható laborjában helyezi el.

A Curiosity 2012 augusztusában érkezett meg a Marsra, azóta végez kutatásokat a vörös bolygón.

(Forrás: MTI/NASA)

Sportolni szeretnél? Segít a krumpli!

Fokozott intenzitású tevékenységnél a megfelelő erőnlét és a gyors energiabevitel biztosításában egy egyszerű zöldség, a burgonya segíthet. Az Illinoisi Egyetemen végzett új kutatások szerint az ebből készült püré ugyanolyan hatékony, mint a kereskedelmi forgalomban kapható energiazselék. Ezek adják meg ugyanis a szükséges szénhidrátokat és ásványi anyagokat ahhoz, hogy a sporttevékenység során folyamatosan energizáltak és koncentráltak maradjunk. A kutatók ezúttal olyan fizikai aktivitásokra összpontosítottak, amelyek hosszabb távon veszik igénybe a szervezetünket.

Bármilyen sportot űzünk, a maximális teljesítmény eléréséhez elengedhetetlen, hogy pótoljuk a szénhidrátokat. A megfelelő szénhidrátbevitelnek köszönhetően növelhetjük a futási, biciklizési vagy úszási sebességünket, jobban bírjuk az intenzív edzéseket, illetve hosszabb ideig elviseljük a terhelést.

A jövő repülője?

Oscar Viñals konceptuális művész megtervezte a jövő repülőjét: erős, szuperszonikus és nukleáris meghajtású. A gép a Flash Falcon nevet kapta, a dizájnját pedig a mai technológia, illetve a jövőbeli elméleti fejlődés alapos tanulmányozása után készítette el.

A gép fűziós energiával működne (a jövő zöld energiája). Most még csak kísérleti stádiumban van, de 15 év múlva valósággá is válhat egy olyan technológia, ami úgy állít elő elektromos áramot, hogy közben egyáltalán nem szennyezi a környezetet. Viñals abban bízik, hogy 2030-as évekbe valósággá válik megálmodott gépe, amely 18 kilométer magasba is képes lenne feljutni és elérné a Mach 3-as sebességet (kb. 3700 km/h).

A virágok is „hallják” a hangokat

Izraeli kutatók bebizonyították, hogy a virágoknak is van „füle”, és ily módon kommunikálnak a méhekkel. A kutatók úgy vélték, hogy a hang mindenütt jelenlévő energiaforrás, ezért pazarlás lenne, ha a növények nem hasznosítanák.

Sok évmilliósi szimbiózis áll fenn a rovarok és a virágos növények között

A növények, illetve a beporzók komplikált és kölcsönösen hasznos kapcsolatban, úgynevezett mutualizmusban állnak egymással. A zárvatermők, a virágzó növények többségének (87.5%) szaporodása a beporzó rovaroktól függ. Ebben a kölcsönösen hasznos kapcsolatban a növény táplálékot, cukrokban, fehérjékben, vitaminokban, és ásványi anyagokban gazdag nektárt, valamint pollent ad a rovarnak, de egyeseknek búvóhelyként is szolgál.

A virágos növények sokféleképpen vonzzák magukhoz a beporzókat. A nappali beporzásuk esetén főleg a színek, az éjjeli beporzásuknál viszont főleg az illatok a meghatározóak. A növények túléléséhez kritikus tényező, hogy érzékeljék a környezetüket, és képesek legyenek reagálni rá. A fényre, mechanikai stimulációra, illékony vegyületekre adott növényi válaszok ma már jól dokumentáltak.

Az új kutatás azt bizonyítja, hogy a növények a hangokat is érzékelik, és az órákig vagy napokig tartó mesterséges akusztikus inger hatására megváltoznak az élettani reakcióik.

A tudóscsapat a Tel-Aviv tengerpartján és parkjaiban vadon növényes estei kankalint (*Oenothera drummondii*) vizsgálta. Az esti kankalin hosszú virágzási ideje és mérhető mennyiségű nektártermelése miatt számít jó vizsgálati alanyra. Az elvégzett megfigyelések szerint a növény képes érzékelni a méh szárnyainak specifikus frekvenciáit, és eközben „kikapcsolja” az olyan lényegtelen, zavaró „háttér hangokat”, mint amilyen például a szél susogása.

A kutatók lézer vibrométerrel mérték a szírom vibrációját és a nektár cukor-koncentrációt, valamint analizálták a különböző hangfrekvenciák hatását: felvették a beporzó rovarok hangját, majd hasonló és eltérő frekvenciájú szintetikus hangokat játszottak le. A vizsgálatok eredményéből arra a következtetésre jutottak, hogy a lehetséges növényi „füle”, ami képes a levegő által közvetített akusztikus jelet „meghallani”, maga a virág, és hogy ez különösen a tál alakúaknál kifejezett.

Tirke-tarka tojások

A madártojások különböző formájúak, méretűek és mintájúak. A biológusok már régóta keresik ezeknek a különbségeknek az elsődleges okait. Természetesen több tényező van játékban: a genetikai és az éghajlati különbségek, valamint a környezeti alkalmazkodás.

Egy teljesen új elmélettel álltak elő a kutatók a madarak tojásainak színét vizsgálva.

A hidegebb éghajlatú élőhelyeken élő madaraknak, különösen azoknak, amelyeknek a fészkei ki vannak téve a napsugárzásnak, sötétebb a tojásuk.

A kutatók bizonyítékokat találtak arra, hogy a sötétebb tojások gyorsabban melegednek fel, mint a világosabbak, ha napsugárzás éri őket. Ennek pedig számos oka van: a sötétebb pigmentek kevésbé tükrözik a napfényt, azaz több hőt vonzanak. Amikor az időjárás hidegebbre fordul, ez életmentő lehet. A sötétebb héjak ráadásul kiszűrik a káros ultraibolya sugárzást is, amely a melegebb területeken jóval erősebb. Ezenkívül a sötét pigmenteknek bizonyos esetekben antimikrobiális tulajdonságai is vannak, ami azért létfontosságú, mert a melegebb, nedvesebb területeken megjelenő a mikrobák és gombák komoly veszélyt jelentenek. Tény az is, hogy a világosabb tojásokat a forró régiókban a ragadozók könnyebben észreveszik. Ezeknek a tényezőknek az összessége adhat magyarázatot arra, hogy miért látunk néha olyan tojásokat, amelyek „a szabályokkal ellentétben” színesebbek válnak, például a trópusokon sötétebbé vagy a hidegebb területeken világosabbá.

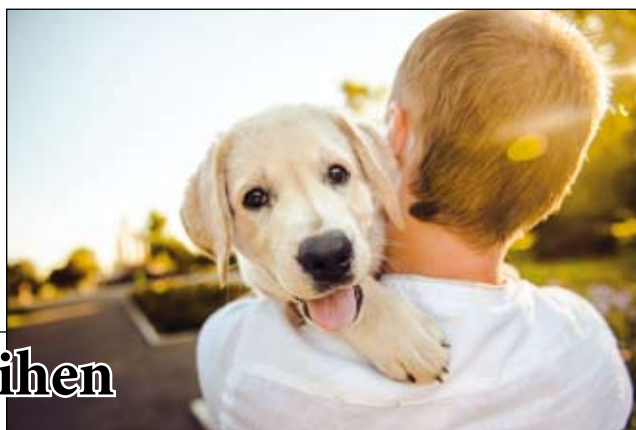
A kutyák agya sohasem pihen

Az agy különböző területei folyamatosan tartják a kapcsolatot, még akkor is, ha az agy látszólag pihen.

Vajon milyen ősieik ezek a kapcsolatok? Mi jellemzi az egészséges agy működését? Az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Etológia Tanszékének kutatói ezekre a kérdésekre keresték a választ.

A Szenior Családi Kutya Program legújabb kutatása a kutyaagy eddig ismeretlen nyugalmi hálózatairól szól. Ezek a hálózatok az agy nagyobb egységeinek működéséről árulkodnak. A hálózatokat funkcionális magnészes rezonancia (fMRI) vizsgálattal fedezték fel, amihez családi kutyákat képeztek ki mozdulatlan fekvésre az MR vizsgáló csőben.

A kutatásban 22 különböző korú és fajtájú négylábú vett részt gazdájával együtt.

A projekt mostani állomását egy fél éves tréning előzte meg, amelynek első fázisában az ELTE-n zajlott az állatok felkészítése. A második szakaszban egy MR gépnél gyakorolták a kutyákkal és tulajdonosaikkal a feladatokat. A módszer egyébként a kutyák egészségére teljesen ártalmatlan, és az állatok némi jutalomfalatért cserébe szívesen vettek részt a teszteken. A mérések a Természettudományi Kutatóközpont Agyi Képzőközpontjában zajlottak.

Ahogy a neve is utal rá, a nyugalmi hálózatok vizsgálatakor a résztvevőknek semmiféle ingert nem játszanak le a mérés ideje alatt, és nem is kell semmit csinálniuk. Lényegében zavartalanul fekszenek, míg az MR készülék képek sorozatát készíti az agyműködésükről.

A daru halála

Japán tündérmese

Réges-régen messze északon volt egyszer egy Karoku nevű fiú. Egy téli napon Karoku elindult, hogy jó meleg dunnát vegyen. Útközben azonban, ahogy átvágott a szántóföldön, talált egy csapdába vergődő darumadarat. Magsajnálta és kiszabadította, ám ahogy elengedte, megjelent az az ember, aki a darucspadát állította, és dühösen kiáltott:

– Mit művelsz, te szerencsétlen? Már éppen örültem, sikerült darut fognom!

Karoku erre így válaszolt:

– Bocsáss meg! Tessék, a madárért cserébe neked adom a pénzemet, csak ne haragudj!

Így is lett, Karoku számtalanszor bocsánatot kért az embertől, és odaadta neki a pénzt, amin dunnát akart venni.

Amikor beesteledett és Karoku édesanyja kettejük fekhelyét készítette elő, így szólt a fiához:

– Ma éjjel már megint esik a hó, és te nem vetted meg a jó meleg dunnát! Karoku azonban elmagyarázta neki, hogy a pénzen megmentette egy daru életét, és az édesanyja erre mosolyogva bólintott:

– Az már más! Hiszen nagyon jót cselekedté! Gyere csak, felezzük meg ezt az egy takarót, és térjünk nyugovóra!

Ám ekkor kipp-kopp: valaki megzörgette az ajtót. Karoku és az édesanyja egymásra néztek, lassan kinyitották az ajtót, mire az északi szélben táncoló hópelyhekkel együtt egy leány lépett a szobába. De olyan szépséges leány, amelyet még emberi szem nem látott. Szinte tündökölt, az arca és az alakja úgy ragyogott, mintha valami távoli ország királykisasszonya lenne.

A leány mélyen és udvariasan meghajolt, majd így szólt:

– Azért jöttem, mert szeretnék kérni tőletek valamit. Hadd legyen Karoku felesége!

Karoku és az anyja igencsak zavarba jöttek, majd egymás szavába vágva, olyan gyorsan akartak válaszolni, hogy szinte azt se tudták, mit mondanak.

– Még hogy Karoku felesége! Egy ilyen szépséges lány, mint te? De hiszen te is láthatod, milyen szegények vagyunk! Hidd el, itt nagyon keserves sorod lenne! – mondta Karoku anyja, és a fiú is helyeselt:

– Bizony, bizony! Ne is mondj ilyet!

A leány azonban megrázta a fejét, és leült a hideg padlóra. Erre már nem volt mit mondani, Karoku és anyja, akik alig tértek magukhoz a nagy csodálkozástól, bevezették a vendéget a ház legszebb szobájába.

A szépséges leány végül mégis Karoku felesége lett. Reggeltől estig szorgalmasan dolgozott, de bizony ugyanolyan szegények maradtak, mint annak előtte, mindhárman szinte csak forró vízen éltek, így tengettek életüket.

Egy szép napon azonban így szólt a felesége Karokuhoz:

– Én most bebújok a szekrénybe, és három napig szőni fogok odabent. Szépen kérlek, ne nyisd ki az ajtót, amíg magamtól elő nem jövök! Sem vízre, sem ennivalóra nem lesz szükségem.

Hiába aggodalmaskodott Karoku, a felesége csak nevetett, és rögvest be is bújott a szekrénybe. Három napon át egy szövőszék kattogása hallatszott ki a szekrényből, és a negyedik napon végül előbújt az asszony. Ahogy Karoku átölelte kissé lesóványodott feleségét, az egy vég gyönyörűen megszőtt selymet nyújtott át neki, és így szólt hozzá:

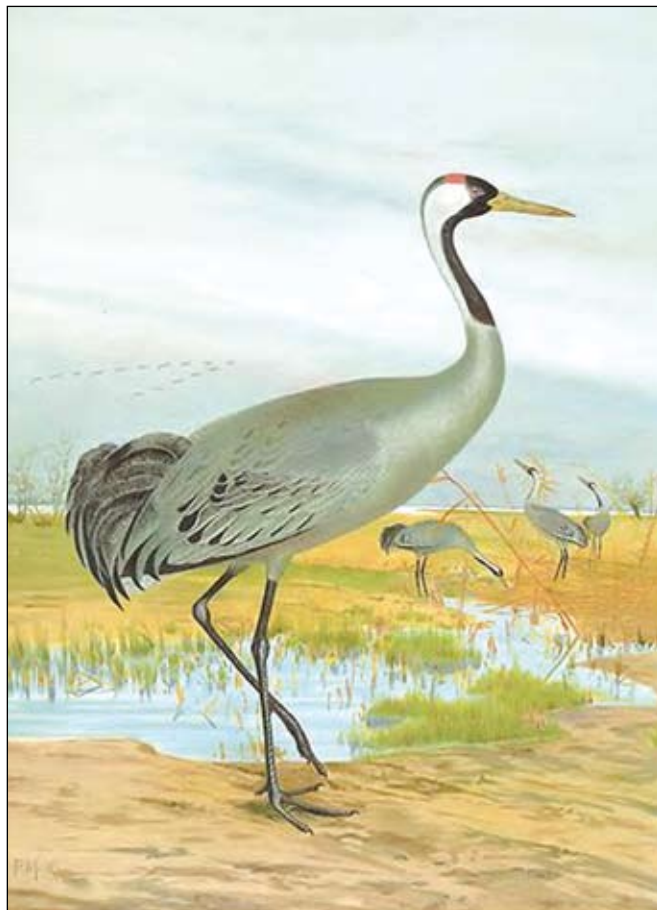
– Édes férjem, vidd el ezt a vég selymet az urasághoz, és add el neki kétezer aranyért.

– Ez aztán a szép munka! – lelkesedett az uraság. – Igazán megér kétezer aranyat! Sőt, ha hozol még egy végre valót, azért háromezret fizetek!

Karokoval még soha életében nem fordult elő, hogy ilyen sok pénz üsse a markát. Így hát szedte a lábát, sietett hazafelé, hogy minnél előbb tudassa feleségével a jó hírt.

–Az uraság azt mondta, hogy szőj még egy vég selymet, és háromezer aranyat ad érte!

Az asszony ránézett, majd szomorkás arccal így felelt:

– Ha így állunk, szövök még egy vég selymet. De most egy egész hétketelik majd, amíg elkészülök. Vigyázz, ne nyisd ki addig a szekrény ajtaját! Ezzel az asszony csöndesen bebújt a szekrénybe, és szőni kezdett.

Kippkopp-kippkopp, hallatszott reggeltől estig a szövőszék hangja. Ám egy idő múlva Karoku és anyja aggódni kezdtek, hisz az asszony azt mondta, hogy hét napig még ennivalóra sincs szüksége. Ráadásul a szövőszék kopácsolása is egyre lassabbnak és fáradtabbnak tűnt.

– Azt mondta, nem szabad benézniünk, de vajon mi lehet vele? – aggódott Karoku, mire édesanyja így bátorította:

– Óvatosan less be, úgy, hogy ne vegye észre! És ha mégis rájönne, mondd, hogy csak miatta aggódtál! Így biztosan nem lesz mérges.

„Ez igaz lehet! Végére én vagyok a férje!” – gondolta Karoku, és egy kicsit kinyitotta a szekrény ajtaját. Abban a pillanatban a megdöbbenéstől elállt a lélegzete: a szekrényben nem a felesége volt, hanem egy darumadar! Csőrével saját tollait húzogatta ki, tollaiból fonalat font, így szőtte a selymet. Bizony már sokat kitépkedhetett, mert a testén már alig maradt toll.

„Egy daru hát a feleségem!” – Karoku sietve becsukta az ajtót, aztán csak ült és ült nagy csendesén.

Kisvártatva nyikorogva kinyílt a szekrény ajtaja, és előbújt elcsigázott felesége, kezében egy vég csodálatos selyemmel. Letette Karoku elé, majd maga is leült, és halkán így szólt: – Köszönöm, hogy idáig gondoskodtál rólam. Én vagyok a daru, akit megmentettél. Azért vettem fel ezt az alakot, hogy melletted lehessenek, és egész életemben szolgálhassalak, de most már nem maradhatok, mert meglestél, amikor daru alakját öltöttem magamra.

– Kérlek, ne mondj ilyet! Én mindig veled akarok lenni! – mondta Karoku majdnem sírva, mire felesége szépséges szemei is megteltek könnyel:

– Én is veled maradnék. Ezért kértelek, hogy semmiképp se nyisd ki a szekrény ajtaját...

Alig mondta ki ezt az asszony, egy szempillantás sem telt belé, fölállt, kívül termett az ajtón, és már repült is az ég felé. Daruvá változott, és szállt egyre magasabbra a téli égen. Karoku pedig csak állt ott, és az eget bámulta, magához szorítva a selymet, melyet a felesége szőtt.

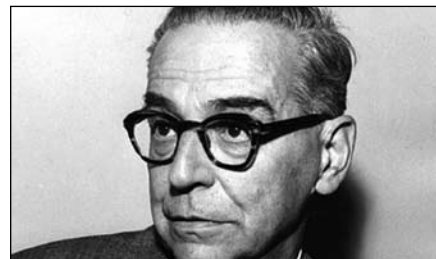
Ivo Andrić

Aska és a farkas

(Részlet)

Ez az eset a Meredek-réten, a juhok világában történt. Amikor a jól megtermett, vastag gyapjúbundás Aja birka első báránkját világra hozta, az semmiben sem különbözött a többi újszülöttől: maroknyi nedves gyapjú volt, amely bégetni kezdett. Leányka volt. És árva, mert Aja épp azokban a napokban vesztette el a férjét, akit nagyon szeretett. A gyermeket Askának nevezte el, mert véleménye szerint ez a név nagyon illet az eljövendő juh szépségéhez.

azok elszakadnak a nyájtól, és elköborolnak. Aja örökösen rettegett, és gyakran felvetődött benne a kérdés, vajon kire ütött a gyereke, hogy kislány létere ilyen makacs és nyugtalan. Ütött, akire ütött, elég baj az, hogy ez a kis bari – a juhok világában így hívják a bakfisokat meg kamaszokat –, örökös gondot okozott az édesanyjának. Aska az iskolában meglehetősen jól tanult, és szépen haladt is. Valahányszor azonban osztályzata és magaviselete felől érdeklődött az iskolában édesanyja,

– Végül is mit fog szólni a mi tisztességes birkavilágunk, ha meghallja, hogy az én lányom épp ilyen útra tért?

Ilyenképpen igyekezett szándékáról lebeszélni a lányát Aska aggódó és jóindulatú édesanyja. Mivel azonban ismerte lánya természetét, előre tudta, hogy nem sokáig szállhat szembe vágyaival. És végül engedett. Beíratta lányát a juhok balettiskolájába, abban a reményben, hogy így talán kezesebbé teheti veleszületett nyugtalanságát, habár a nyájban mind a juhok, mind a kosok többsége elítélte az anya elhatározását.

Nem mondhatnánk, hogy Aja közömbös volt a juhok és a kosok szemrehányásaival és megszólásaival szemben, de minden anya szereti annyira a gyermekét, hogy vele együtt azokat a tulajdonságait is megszereti, amelyeket lelke mélyén nem helyesel. Így aztán lassacskán a juhanya is megbékélt lánya kívánságával, és más szemmel kezdte nézni a dolgot. Felvetődött benne a kérdés: végeredményben mi csúf dolog is van a művészetben? A tánc minden művészet közt a legnemesebb, az egyedüli, aminél csupán tulajdon testünket vesszük igénybe.

A belenyugvás annyival is könnyebb volt, mivel a kis Aska valóban nagy tehetséget tanúsított a tánc iránt, és szemmel láthatóan haladt. Emellett pedig a kislány annyira szelíd és szemérmes volt, hogy kívánni sem lehetett jobbat. De attól a különös és veszedelmes szokástól, hogy a juhok legelői és deleői körül kóboroljon, semmiképp sem tudott megszabadulni. S egy napon megtörtént az, amitől Aja kezdetől fogva félt.

A kislány kitűnő eredménnyel végezte el a balettiskola első osztályát, és épp a másodikba kellett volna lépnie. Kora ősz volt, még erős napsütéssel, amely észrevétlenül kezdett halványodni, s rövid, meleg esőkkel, amelyek nyomán örömos szivárványok jelentek meg a meleg napsütötte vidék felett.

Fordította: Csuka Zoltán

A szabadkai Népszínház magyar társulatának előadása

Az első napokban a kis Aska, akár a többi bari, hűségesen anyja nyomában járt, mihelyt azonban még merev és szokatlanul hosszú lábain szaladgálni, majd önállóan legelészni kezdett, máris megmutatta igazi természetét. Nem maradt többé anyja nyomában, nem hallgatott a hívó bégetésre, sem a vezérkos kolompjára, mert olyan utakon szeretett kószálni, melyeket magának, s különálló, távol eső helyeken legelészett.

Az anya egyre figyelmeztette egyébként engedelmes, szép és okos gyermekét, elhalmozta tanácsokkal és szemrehányásokkal. Szeme elé tárta, milyen veszedelmekkel járhat az ő vidékükön az efféle viselkedés, hiszen mindig erre vetődhet egy-egy ravasz és vérszomjas farkas, amelyek ellen a pásztor mit sem tehet, s amelyek szabadon lemészárolhatja a juhokat és bárányait, főleg ha

a tanítónéni mindig azt válaszolta, hogy kislány tehetséges, és első tanuló lehetne, ha nem volna olyan élénk és szórakozott. Egyedül tornából volt mindig kitűnője.

Egy napon, amikor jó eredménnyel fejezte be az osztályt, Aska édesanyja elé állt, és kijelentette, hogy balettiskolába szeretne iratkozni. Anyja először határozottan nemet mondott. Sok, meggyőzőbbnél meggyőzőbb érvet sorolt fel. Igyekezett bizonygatni, hogy családjukban addig csak békés háziasszony-juhok ismertek. A művészet bizonytalan hivatás-mondotta az anya –, abból igazán nem lehet igazán tisztességesen megélni. A művészet útja általában bizonytalan, csalóka és nehéz, sőt rossz hírű, és veszedelmekkel jár. Egyetlen jó házból való juhány sem indult el még ilyen úton. És így tovább.

Haláltánc a farkassal

„Csak az ifúságnak van bátorsága és ereje szeretni a szépséget, teljesen, őszintén, feltétel nélkül és tekintet nélkül mindenre.”

Ivo Andrić

A művészet segít túlélni a halál ellenében. Aska a táncnak köszönhetően menekül meg az ordastól, ahogyan a vérengző farkas megbabonázva követi a balerina-barit, egészen addig, míg a vadász puskájának csöve elé nem kerülnek. Akármennyire is bombasztikusan hangzik, mégis ez lehet az Aska és a farkas egyik fontos üzenete: a művészet magát az életet jelenti. A lőportorony című kötetben megjelent elbeszélés ilyen olvasata (értelmezése) igazán kézenfekvő már első olvasás után is. Kedves történet, némileg már túl kedves is. Majdhogynem giccses. Persze itt nem a túlzottan sziru-

pos, habos-babos giccs, hanem ennek szelídített formája van jelen, amikor a szép túl szép, az előkészítés mérnökileg pontos, a tanulás pedig könnyen leszűrhető. Valamelyest tanmese is az Aska és a farkas, a szőfogatásról és sok másról.

Mégis van Aska történetének valamiféle bája, vonzereje. Tartalmaz valami pluszt, amelyben az olvasó saját valóságára (is), meg a művészvilág képére ismer rá. A birkák bégető nyája, vagyis az átlagemberek művészi szárnyalást meg nem értő gondolkodásmódja is vissza-visszatükrözi valóságunkat. Nem véletlenül alkalmazta és írta színpadra Zalán Tibor. Néhány éve pedig még a szabadkai Népszínház magyar társulata is műsorra tűzte az elbeszélésből készült darabot.

Herédi Károly

Te érted a gamerszenletet?

Minden gamer képes arra, hogy olyan kifejezéseket használva beszéljen egy másik játékoskal, hogy azokat a videojátékokban kevésbé jártasak nehezen értsék meg. Utánajártunk néhány gyakran használatos kifejezésnek.

Nextgen, kurrenszen

Leegyszerűsítve a dolgokat: a nextgen az, amivel még nem, a kurrenszen pedig az, amivel éppen most játszanak. Ezek a fogalmak csak és kizárólag a konzolokra értelmezhetőek, hiszen e játé gépek tekintetében beszélhetünk időszakonkénti megújulásról, amikor az adott gépet felváltja egy újabb, erősebb, jobb masina.

Platform

Ha azt kérdezi a barátod, hogy „milyen platformon nyomod?”, valószínűleg tudni fogod a választ. A platform az a masina, amin

a játék fut. Ezekhez az eszközökhöz az utóbbi időben elkezdtek felzárkózni az egyre durvább grafikai teljesítményt nyújtó tabletek és a különböző mobiltelefonok.

RPG (Role Playing Game)

Ez a szerepjáték. Persze a modern RPG amellet, hogy majdnem végtelen számú kombinációt lehetővé tevő karaktergenerálási opciókkal sokkolja a játékosokat, bőven merít az akció és kaland zsánereleimből is.

Árkád, szimulátor

Gaming vonatkozásban a szimulátor az a program, amely a lehető legnagyobb realizmussal mutatja be egy adott eszköz kezelését. Ez az eszköz persze a legtöbb esetben valamilyen jármű, de láttunk már katonai szimulátort is. A játékpiacon legnagyobb részét természetesen az autószimulátorok uralják.

KÉRDEZGETŐ

Lecke, utána internet

Kőrösi Vanda (5. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras)

– Milyen gyakran használod az internetet?

– Naponta egy órát tölthetek az interneten.

– Mire használod általában?

– Főként YouTube-ozásra használom, különböző kreatív személyeket követek csatornáikon, ezáltal fejlesztve saját képességeimet.

– Ki tudnál-e emelni néhány személyt?

– Igen, nagyon szeretem Viszok Fruzi, Csorba Anita és Farkas Timi videóit.

– Játsszani szoktál valamit az interneten vagy a telefonodon?

– Az internetet és a telefont inkább tanulásra használom, nem igazán szoktam játszani.

Teleki Dániel (8. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa)

– Mire használod a számítógépet?

– Legtöbbször játszani szoktam a számítógépen.

– Melyik a kedvenc játékd?

– A Counter Strike.

– Mennyi időt töltesz naponta játékkal?

– Általában napi 2-3 órát.

– Szerinted ez kihatással van a tanulmányi eredményeidre?

– Biztosan, de én legtöbbször előbb megcsinálok a leckét és tanulok, csak utána játszom.

eve

Videócsatornák, amelyek mellett élmény a tanulás

A virtuális térben bőven található olyan videókat, melyek szórakoztató, informatív és elgondolkodtató kiegészítői lehetnek a tanulásnak.

Humoros paraziták

Talán nincs szórakoztatóbb magyar ismeretterjesztő YouTube-csatorna a **Zállatorvos**-nál. Simanovszky Zoltán – aki korábban állat-

orvosként praktizált – humorral fűszerezett, informatív és közérthető animált videókat készít, elsősorban kisállategészségügy témá-

ban. Igazi egyemberes projektről beszélünk: a kisfilmeket Simanovszky maga rajzolja, animálja, írja, narrálja, sőt a hangeffekteket is ő állítja elő.

Verset elemez a költő

Lackfi János nem csak saját műveivel igyekszik megszerettetni az olvasást, hanem YouTube-csatornát is indított: a **Nem kötelezőt**. Korunk költője leginkább a stand up

comedy műfaját ötvözi a verselemzéssel, gondosan ügyelve arra, hogy az olyan ismeret műveknek, mint amilyen A walesi bárdok vagy a Füstbe ment terv, új mélységeit ismerhessék meg a diákok, de akár szülei, tanáraik is.

Új szín az ismeretterjesztésben

A TED (Technology, Entertainment, Design) előadások műfaja talán kevés ember számára ismeretlen. Ezek a magukkal ragadó, befogadható hosszúságú (18 perces vagy annál rövidebb) beszédek új eredményeket ismertetnek a tudományok területéről, vagy eddig ismeretlen nézőpontból közelítenek a művészetek világához. Angolul tanulónak nyelvgyakorlásként sem utolsó napi egy-egy TED előadás megtekintése, ráadásul azoknak sem kell aggódni, akik kezdő szintű nyelvtudással rendelkeznek, hiszen a videók zöméhez elérhető magyar felirat is.

Amikor Mohácsnál kevesebb veszett

Fordított szereposztás másfél évszázaddal később (majdnem) ugyanott

A történelmi tények ismeretében nem csoda, hogy a mohácsi csatavesztés gyászos emlékét szőlások formájában is megőrizték. Ugyanakkor kissé értetlenül keressük annak okát, miért nem szellőztetik a történészek ugyanilyen buzgón, hogy 161 évvel később ugyanazon a vidéken már mi nyertünk csatát. Sportos szóhasználatával élve: a visszavágón mi győztünk. Vannak ugyan különbségek, mert 1526-ban a magyarokat magukra hagyta a keresztény világ, az 1680-as években viszont már egyesült erővel üzték a törököt.

Miután a török 1683-ban elvázott Bécsnél, Sobieski János lengyel király és Lotharingiai Károly hadvezérek úgy határoztak, hogy tovább üldözik a régi ellenséget. A korábbi alkalmaktól eltérően betörték Magyarországra, és még abban az esztendőben visszafoglalták Párkányt. Budát 1686-ban foglalták vissza. Mivel az Oszmán Birodalom szemlátomást meggyengült, a nagyhatalmak úgy ítélték meg, itt az ideje a török végleges visszaszorításának. A Szent Liga tagjai – a Habsburg Birodalom, Lengyelország, Velence, majd Oroszország – több helyen is támadták a törökök által birtokolt területeket, a roskadozó birodalom pedig egyre nehezebben tudott ellenállni ezeknek a támadásoknak.

Az úgynevezett „második mohácsi csatára” 1687. augusztus 12-én került sor. A Lotharingiai Károly, II. Miksa Emánuel bajor választófejedelem és Savoyai Jenő vezette Habsburg erők a nagyharsányi csatában ütköztek meg Szári Szulejmán nagyvezír oszmán hadaival.

Meg kell említeni, hogy a törökök nem sokkal korábban békét akartak kötni Béccsel, de a haditanács, átlátva a helyzetet, hadjáratot hirdetett. Ennek keretében 1687 tavaszán Lotharingiai Károly az észéki Dráva-híd felé nyomult előre, miközben Miksa Emánuel átvágott az Alföldön, Szolnoktól a Tisza torkolatáig vonult, majd később a Dunánál egyesült a főerővel. A császáriak körülbelül 50 000 fős sereggel rendelkeztek, míg a Dráva túloldalán, Eszék mellett táborozó töröknek 60 000 katonája volt.

Mivel a Dráva fahídja több mint nyolc kilométeren keresztül vezetett át a mocsáron, a keresztény erők kockázatosnak találták a támadást ezen a bizonytalan terepen, ám mindenképpen ki akarták használni a török jelenlétét, hogy ismét elporolhassák. Ekkor lépett színre Savoyai Jenő, akinek körmönfonságért, furfangért sohasem kellett a szomszédba mennie.

A második mohácsi csata emlékműve

Visszavonulást színlelt, mintha hadai ki akarnának térni az ütközet elől. Látna az ellenség visszavonulását, Szulejmán sietve, de elhamarkodottan – éppen úgy, ahogy Savoyai elgondolta – átvitte erőit a Dráva túlsópartjára, és támadásba lendült. Az elbizakodott hadvezér egy 8000 fős szpáhisereggel rögtön meg is támadta a Miksa Emánuel vezette császári balszárnyat, mely ek-

kor az 1526-os mohácsi csata színhelyétől nem messze foglalt állást.

Szulejmán gyors áttörésre számított, támadását azonban könnyen, mondhatni félkézzel visszaverték. Félkézzel, mert csak a bal szárnyat támadta, míg a keresztények jobbszárnya tartalékban, a sűrű erdőben elrejtve várta az alkalmat. Szulejmán, miután fejfel vágódva a falnak nagyot koppant, akár a versbeli éjbogár, elhamarkodottan janicsárjait is harcra küldte. Csak-hogy addigra a Lotharingiai Károly vezette sereg is hadrendbe állt, és hamar visszaverte a támadást. Mivel a török lovasság is, meg a gyalogság is megütötte a bokáját, és rendezetlenül vonult vissza, a császáriak elindították a rohamot.

A támadás készületlenül találta a szerveződéssel törököt, zavart keltett a soraikban, és hátrálni kezdtek, míg nem beszorították őket a Karašica patak mocsaraiba. A török gyalogság ekkor már futott, amerre látott, a szpáhik pedig tehetetlenek voltak, mert az ingoványos talajon nem harcolhattak lóháton, gyalogosan pedig nem volt idejük megszervezni a védelmet. Szulejmán seregeinek a létszámfölénye elpárolgott, ezért szégyen a futás, de hasznos alapon „stratégiai visszavonulást” hajtottak végre. Míg Lotharingiai Károly serege legfeljebb 600 katonát vesztett, addig Szulejmán vesztesége több tízezerre tehető. A történethez tartozik, hogy a keresztény jobbszárny kimaradt a buliból, az ütközetet a Savoyai Jenő vezette csapatok vitték diadalra.

A csatát követően a Habsburg hadvezérek ismételen nem tudták kiaknázni a győzelem kínálta lehetőséget – a felesleges hadúri hasbeszéddel itt és most nem foglalkozunk –, hiszen nyitva volt az út Belgrád elfoglalására. Csupán találgatás tárgya, hol állt volna meg a török, ha akkor nyomába erednek.

Ugyanakkor figyelembe kell venni azt is, hogy a 17. század végén a seregek mozgékony-sága, különösen az ellátmány biztosítása ember és állat számára – mi fán terem az úthálózat? – meglehetősen nehézkes, körülményes, lassú, bizonytalan... volt.

Buzás Mihály

Busó, a törökök réme

A legenda szerint a 300 éves busójárás hagyománya a második mohácsi csata idejéből származik, amikor furfangos őseink a török megszállás elől a Duna túlsó partján lévő Mohács-szigetre menekültek. Álrühákat és ijesztő maskarákat öltve tértek vissza a folyón átkelve, és rajtaütöttek a babonás törökökön, akik az ijesztő maskarásoktól megrémülve fejvesztve menekültek a városból. Csakhogy ennek a legendának igen stabil valóság alapja van. Az akkori hatalmas kiterjedésű mocsarakba – sem a Duna, sem a Dráva mentén védgátak nem voltak – a török nem merészkedett. A busók a két mohácsi csata közötti időszakban is módszeresen rájátszottak a török tőlük való félelmére. Bár vannak történészek, akik kétségbe vonják a busójárás hatását a törökűzésre, a különleges hadviselés terén – ahogyan ma neveznék – aligha vitatható el érdeme.

Mindenkinek kell egy kis kikapcsolódás

Nemrég Szabadkán, a tizedik Jazzik nemzetközi dzsesszfesztiválon lépett fel Bojana Stamenov, aki 2015-ben Szerbiát képviselte az Eurovíziós Dalfesztiválon a Beauty Never Lies című dallal. Bojana remek hangulatú koncertet adott, ismert dalokat énekelt, végül a közönségből szinte mindenki felpattant az ülőhelyéről, és elkezdett táncolni. Az év vége felé közeledve egyre gyakoribb téma a következő évi Eurovíziós Dalfesztivál, hiszen a válogatók már az új év elején elkezdődnek. Nemrég arról lehetett értesülni, hogy Magyarország nagy valószínűséggel jövőre nem indít versenyzőt, ennek ellenére megtartják a Dalt, amely ezúttal kifejezetten a feltörekvő előadók és az új szerzemények bemutatására koncentrál. Az alábbiakban kiragadunk néhány olyan együttest, énekest, amely illetve aki az előző években Magyarországot képviselte az Eurovíziós Dalfesztiválon. Ők mostanában azt üzenik, hogy mindenkinek kell egy kis kikapcsolódás, legyen szó a szerelem újra lángra lobbantásáról, a régi emlékek felidézéséről, vagy bensőségesebb hangulatú zenélésről, a változatosság kedvéért.

Hazahúzta a szíve

Rúza Magdi, vajdasági magyarként, 2007-ben Helsinkiben képviselte Magyarországot az általa írt Aprócska blues című dallal. A karrierje azóta is felfelé ível, az egyik legismertebb és legnépszerűbb előadónak számít. Az énekesnő nemrég megjelentette a Hazatalálsz című dal klipjét. A zeneszám a tavaly decemberben kiadott Aduász című lemezén hallható. A klipben Rúza Magdi a gyerekkorába enged betekintést, és ebből kifolyólag hazalátogatott. A videót Varró Zoltán ötlete alapján Gráf Péter rendezte, céljuk az volt, hogy elkalauzolják a rajongókat az énekesnő világában, megmutassák, merre ment nap mint nap az iskolába, hova bújt el, ha egy kis magányra volt szüksége, és honnan indult a karrierje. A szüleit, a gyerekkori barátait és Nikolt, Magdi legjobb barátját is megkérték, hogy szerepeljenek a klipben. Magdi egy interjúban arról szolt, hogy nagy öröm volt számára egy komoly filmes csapattal Kishegyesre és környékére látogatni, megmutatni a legkedvesebb helyeit, amelyekről a koncerteken folyamatosan mesél a közönségnek. A dal a Road Movie projekt keretében készült.

Bárki lehet szerelmes

A Compact Disco 2012-ben Azerbajdzsánban képviselte Magyarországot a Sound of Our Hearts című dallal. Az együttes népszerűsége azóta is töretlen, habár történtek változások. A Walkó Csaba, Pál Gábor és Lotfi Begi alkotta trió duóvá zsugorodott, miután utóbbi kilépett a formációból, hogy a szólópályájára fókuszáljon. Az így fennmaradt Compact Disco viszont nemrég a Világom című új dallal és a hozzá készült videoklippel lepte meg a rajongóit. Egy romantikus zeneszámról van szó, a klip pedig road movie jellegű, és azt üzeni, hogy bárki lehet szerelmes. A zenekar két tagja szerint nem csak a fiatalok kiváltsága ez az érzés, és mindenkinek szüksége van arra, hogy olykor kiszakadjon az egyhangú hétköznapi életből.

Lazább hangulatban

A budapesti Ellátóházban lépett fel nemrég Siklósi Örs, az AWS frontembere. Az AWS tavaly képviselte Lisszabonban Magyarországot az Eurovíziós Dalfesztiválon a Viszlát, nyár című dallal. Siklósi Örs Ersch néven önálló projektet hozott létre, amelynek keretében akusztikus dalokat játszik. Az elmondása szerint a kemény zúzások közepette időnként szüksége van arra, hogy könnyedebb, akusztikusabb formában is koncertezzen, írt is ilyen jellegű dalokat, amelyek ugyan nem illenek be az AWS zenei koncepciójába, de ugyanúgy őt képviselik. Hamarosan talán érzékelik az ezeket a dalokat jegyző szólólemez is, addig viszont több helyszínen is fellép, ahol a saját szerzeményei mellett AWS-átdolgozásokat is játszik. Ezek a koncertek inkább az érzelmek bensőséges hangulatban történő közös megéléséről szólnak. Siklósi Örs egyébként idén megnősült.

Összeállította: Lukács Melinda

Végre megkönnyebbülhetett

A nagy Star Wars-rajongók különböző fórumokon hosszú évek óta próbálnak hatni a filmkészítőkre annak érdekében, hogy Obi-Wan is kapjon önálló filmet. Nemrég kiderült, hogy Ewan McGregor visszatérhet a kultikus szerepéhez, mégpedig egy minisorozat által. A színész egy interjúban arról beszélt, hogy ennek bejelentése hatalmas megkönnyebbülés a számára, hiszen a rajongók és az újságírók folyton erről kérdezték, ő pedig a titoktartás végett hazudni kényszerült, hogy nem tudja ebből lesz-e valami, holott már négy évvel ezelőtt bizonyossá vált. A színész azt is kifejtette, hogy szeretne közelebb kerülni ahhoz az Obi-Wanhoz, akit korábban Alec Guinness alakított. A sorozat története állítólag a harmadik és negyedik epizód között fog játszódni, és valahol a Solo: Egy Star Wars-történet cselekményének közepéről indul. A forgatások jövőre kezdődnek. Ewan McGregort hamarosan a Ragyogás folytatásában és az Álom doktorban láthatjuk, utána pedig a Harley Quinn-filmben, a Ragadozó madarak főgonoszaként. Az új Star Wars-film, a Skywalker kora decemberben várható a mozikban.

Musical készült a Mrs. Doubtfire-ből

A kilencvenes évek egyik legnépszerűbb családi vígjátéka volt a Robin Williams címszereplésével készült Mrs. Doubtfire – Apa csak egy van című film, amelyet időnként a mai napig is sugároznak a tévécsatornák. A film alapján viszont nemrég egy musical is készült, amelyet a Broadwayen is bemutatnak. A filmben a 2014-ben elhunyt Robin Williams alakította az apát, Daniel Hillardot, aki skót házvezetőnének, Mrs. Doubtfire-nek adja ki magát, hogy családja közelében lehessen, miután megvonták tőle a gyermekfelügyeleti jogot, a musicalben pedig Rob McClure játssza el. A szereplők köre a filmhez képest két karakterrel bővül. A Mrs. Doubtfire musical ötlete már 2015-ben felröppent, de az akkori csapat inkább más projektekre fogott bele. A musicalnek Seattle-ben lesz a bemutatója, itt decemberben játsszák, a Broadwayre pedig jövő év tavaszán jut el.

Gary Gulman Joker-sztorija

Óriási nézettséget produkált a Todd Phillips által rendezett Joker című film, amelynek címszereplője Joaquin Phoenix. A filmben egy rövid időre megjelenik Gary Gulman stand up komikus is, aki a filmben is egy stand up komikust alakít. A karaktere abban a klubban lép fel, ahova Arthur Fleck, illetve Joker is ellátogat. A szóban forgó jelenet lényege, hogy az elmezavarodott Arthur mindig rosszkor nevet a komikus előadásán a rá jellemző örült nevetéssel. Ezzel kapcsolatban Gary Gulman elmesélte az ő kedvenc Joker-sztoriját. A jelenetét először Phoenix nélkül, statisztákkal próbálták el, akiknek megmondták, hogy szórakozzanak jól és ne vessenek nagyokat a stand upos poénjaiban. Gary viszont arra lett figyelmes, hogy valaki erős túlzásokba esik, túl hangosan, túl lelkesen és nagyon idegesítően nevet, olyannyira, hogy ki is zökkentette őt szerepéből. Már épp szólni akart a rendezőnek, hogy állítsa le a fickót, amikor kiderült, hogy az Joaquin Phoenix. Gary azon döbbségtől megigazán, hogy hat csapó után jött csak rá arra, hogy a színész palira vette.

Tiszteletbeli Oscart kaptak

A filmvilágot minden évben az Oscar-díj-ceremónia tartja lázban, különösen így az év vége felé közelítve, hiszen az újabb gálára a jövő év elején kerül sor. Addig is átadták a Tiszteletbeli Oscar-díjakat és a Jean Hersholt humanitárius díjat. Tiszteletbeli Oscar-díjban David Lynch rendező, Wes Studi cseroki származású színész – akinek egyebek közt a Farkasokkal táncoló és Az utolsó mohikán című filmekben nyújtott alakításáért ítélték oda az elismerést –, valamint Lina Wertmüller olasz forgatókönyvíró és rendező részesült. A Jean Hersholt humanitárius díjat Geena Davis színésznő kapta meg, a nemek közötti egyenlőtlenségek ellen folytatott küzdelme jutalmául. Geena Davis 2004-ben hozott létre egy intézetet, amely kutatásainak fókuszában, a filmes szakmára vonatkozóan, a nemek eloszlási aránya áll. Geena Davis és kollégái a nemi megkülönböztetések ellen szállnak síkra. Az ünnepelt színésznő a köszönőbeszédében kifejtette, hogy a kialakult helyzetet elvileg könnyű változtatni, elég lenne a forgatókönyvekben néhány férfinevet nőire cserélni.

Jelige: Szofi

Kedves Bizalmas sorok!

Az osztályom az idén új hittantanárnőt kapott. Sajnos nagyon unalmasan tanít, és mellesleg szigorú is, állandóan kiabál ránk. Nem tudjuk, miért ilyen, mert mi semmiben sem viselkedünk másként, mint a többi órán. Ezért nemrégiben az egész osztály megszökött hittanóráról. Én gondolkodtam azon, hogy ez nem valami jó ötlet, vacilláltam, hogy velük tartsak-e, de a végén én is az osztállyal tartottam. Utána persze nagyon megmosta az osztályfőnöknő a fejünket. Most azon gondolkodom, hogy jól tettem-e, hogy én is velük tartottam? Legközelebb, ha ilyen helyzetben kerülök, mit tegyek? Menjek vagy maradjak?

Válasz:

Kedves Szofi! Úgy látom, ha az ellenkezőjét tetted volna, utólag akkor is ennél magadat azon, hogy jól döntöttél-e. Nehéz dolog ilyen helyzetben eldönteni, mi is az igazán jó, menni vagy maradni. Ha mindent megtettél, hogy rábeszélj az osztálytársaidat, hogy inkább maradjanak ott az órán, de az osztály úgy dönt, hogy mégis megy, akkor te is menjél velük. Mindig jobb, ha az osztállyal tartasz, mint hogy ki legyél rekesztve közülük. Ne legyél te az áruló a szemükben, még akkor sem, ha te készültél, elégedett vagy az óra minőségével, akitől az osztály ellóg. Amit feltétlenül meg kell tenned, az az, hogy elmondod nekik az ellenérveid, hogy mégis miért érdemes maradni az órán. Amit viszont tudnotok kell az iskolai órákról való szökevényről, hogy nem oldja meg a problémát, inkább csak megnöveli azt. Azzal, hogy megszöktetek, biztosan megszegtetek az iskolai házirendet és viselkedési szabályokat. És ezért számolnotok kell a következményekkel. Főleg arra vigyázz, vigyázzatok, hogy az órákról való lógás ne váljon általános, problémamegoldó viselkedéssé sem egyéneknél, sem az osztálynál. Azok között, akik így próbálják, próbálták megoldani a problémájukat, sokan vannak és voltak olyanok, akik végleg kimaradtak az iskolából.

Jelige: Őszirózsák

Kedves Bizalmas sorok!

A Jó Pajtás rendszeres olvasói vagyunk. A Bizalmas sorokat pedig nagyon kedveljük. Úgy döntöttük, hogy most mi is tanácsot kérünk. Osztálytársnők vagyunk. Én 13 éves vagyok, a barátnőm 14. Mindketten jártunk már fiúval. De mostanában olyan fiúk tetszenek, akikkel nem úgy mennek a dolgok, ahogyan azt mi szeretnénk. Bárhogyan is igyekszünk meghódítani a szimpátiáinkat, szilárdan ellenállnak mindkettőnk ostromának! Minden ellenünk van! Akivel mi szeretnénk járni, az messze elkerül bennünket. Akik pedig udvarolni akarnak és teszik nekünk a szépet, azokat meg mi kerüljük. Mit tegyünk?

Válasz:

Kedves barátnők!

Amit megtehettek, hogy állandó jelleggel gyakoroljátok a türelem művészetét. Türelmesek legyetek önmagatokkal, és a környezetetekben lévő fiúkkal is. Bárhogyan is látjátok ebben a pillanatban a dolgokat, fontos tudni, hogy nem kell minden áron járni valakivel ahhoz, hogy az érzelmi életetek rendben legyen. Azt is tudnotok kell, hogy számtalanszor

megtörténik serdülőkorban, de később is, hogy akik nekünk tetszenek, nem viszonzozzák az érzelmeinket. Közelítünk feléjük, de visszautasítanak bennünket, ki tudja, milyen okból. Lehet, hogy váratlanul éri őket a tény, hogy érdeklődünk irántuk, de valószínűbb, hogy nincs meg köztetek az a bizonyos érzelmi szikra, amit úgy nevezünk, hogy vonzalom. Nem szabad azért szem elöl téveszteni azt a serdülőkori jelenséget, hogy egy idő után az elutasító elkezd rajongani azért, akit korábban elutasított. Akkor azonban már az a lány vagy a fiú túltette magát az elutasításon, és már másért dobog a szíve. Nektek is meg kell várnotok azt az időt, amikor egyidejűleg jön létre a vonzalom, kölcsönösen tetszetek egymásnak, amikor mind a két fél érdeklődik a másik iránt, és nem a foci, a barátok jelentik érdeklődésük középpontját. Járás helyett inkább barátkozzatok! Használjátok ki a kortársak barátságát, hogy kötetlenül együtt vagytok, nem nehezedik rátok nyomás, megoszthatjátok egymással a gondolataitokat és a szabad időtöket, megismerve önmagatokat és a másik nemet is. Ezt pedig legjobban „barátkozás” közben lehet. Tehát, türelem és sok-sok barátkozás!

Jelige: Big Love

Kedves Bizalmas sorok!

Nyolcadikos fiú vagyok, és már egy éve járok egy lánnyal. Amióta szeptemberben elindultunk iskolába, rájöttem, hogy már nem szeretem ezt a lányt. Tulajdonképpen már egy jó ideje nem érzem iránta azt a szerelmet, amit eleinte éreztem. Előbb azt gondoltam, hogy csak rossz passzban vagyok az iskola miatt, majd elmúlik, de úgy látszik, nem ez a gond. Sokszor nehezemre esik, hogy együtt legyek a lánnyal, hogy beszélgessek vele, hogy „úgy” együtt legyünk, mintha semmi sem változott volna meg. Ő egy nagyon kedves, helyes lány, szeret, hűséges, semmilyen hibát sem vétett, ami miatt csalódtam volna benne. Nem szeretném megbántani, de szakítanunk kell! Szerintem az is gondot fog okozni, hogy már elég hosszú ideje együtt vagyunk, és mindenki úgy látja, hogy mi vagyunk az ideális pár. Félek, hogy megbántom, ha szakítunk, de nem tudok már tovább kedves lenni hozzá és együtt lenni vele. Mit tegyek? Hogyan szakítsak vele „fájdalommentesen”?

Válasz:

Egyet azért tudnod kell: nincs fájdalommentes szakítás! Azt is tudnod kell, hogy semmi sem tart örökké, a szerelem sem! Nagyon örülök annak, hogy gondot viselsz a lány érzelmeiről, hogy még mindig fontos számodra, hisz különben nem gondolkodnál azon, hogy fájdalom- és megbántódásmentesen szakítsatok. Ne várjál sokáig a szakítással, mert becsületbeli dolog is, hogy ha azt érzed, hogy nem szereted, ezt el is mondjad neki, ne áltasd, mert hiszem, hogy ő is érzi, hogy nincs rendben minden köztetek. Ne gondolj arra, hogy mit fognak szólni a barátok, osztálytársak, a környezetetek, mert ti ketten és a köztetek lévő érzelmek a legfontosabbak. Azzal még jobban megbántanád, ha tovább áltatnád, vagy megjátshanád magadat és szánalomból vagy megszokásból lennél vele. Mindenkinek joga van arra, hogy azzal legyen, aki szereti, így a lánynak is. Őszintén mond meg neki, hogy hogyan érzel, persze négy szemközti, semmi esetre se nagyközönség előtt. És fogadd el, hogy már semmi se lesz úgy, mint régen.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Neked is kipotyognak a ruháid a szekrényedből?

Pólóhajtogatás kreatívan és könnyedén

Régi következtetés, hogy akinek rend van az otthonában, környezetben, annak rend van a lelkében, az rendes ember. A rend és tisztaság persze megjelenhet pusztán csak a felszínen, ott, „ahol a papok táncolnak”. Vannak, akik rosszul érzik magukat, ha nem áll minden pedánsan, mások viszont hajlamosak arra, hogy a rendet a dolgok eltüntetésének tudományaként fogják fel. Hát így valahogy vagyunk ezzel sokan. A kipotyogás oka azonban nem feltétlenül a rendetlenség, hanem pusztán az is lehet, hogy képtelenek vagyunk rendben és egy „toronyban” tárolni holmijainkat.

Az egyik örök kihívás a póló, a hosszú ujjú póló és a pulóver. Ha a könnyebbik módon, oldalazva hajtjuk össze, egészen gyűrött lehet, mire előhalásszuk a szekrényből, ha viszont szépen összehajtjuk, akkor egy vasalás után, esetleg nélküle is viselhető. Ehhez fontos, hogy egy olyan szimmetrikus hajtást alkalmazzunk, amely felsőnk elülső, felső részét hajtás nélkül, érintetlenül hagyja, és a meglévő hajtások is lehetőleg a ruhaujrra, a vállra is legalább szimmetrikus módon kerüljenek.

A szép hajtogatást nehéz elsajátítani – valljuk be, még a legtöbb felnőtt sem képes szépen tárolni holmijait és szépen hajtogatni a pólókat. Irigykedve nézünk azokra a ritka kezűgyességű egyénekre, akik mindezt a levegőben egyetlen ujjmozdulattal hozzák létre. Ügyes, okos emberek – vagy éppen unatkozó technikatanárok – erre a célra hozták létre a pólóhajtogatót, ami kivételesen nem egy márkás termék, hanem otthon 5 perc alatt összerakható. Közben segít abban is, hogy megtanulj szépen hajtogatni ruháidat. Nem kell más hozzá, mint egy szélesebb ragasztószalag, egy olló és egy kartondoboz. Lehet ez egy monitor, tévé vagy porszívó doboza, de akár egy gyümölcsöskarton is, amit a zöldesestől kértél. Lapjára hajtogatva elfér a vasalódeszka mellett vagy a szekrény tetején.

Most pedig elsajátíthatod a pólóhajtogatás titkát!

A kartont szabd négy részre. Szükséges 2 keskenyebb, 72 cm magas és 25 cm széles, és egy szintén 72 centiméter magas és 35 cm széles kartonfelület, valamint egy kicsi, majdnem négyzet alakú hajtogató fül, melynek mérete 40x25 cm. Az egyes felületek ragasztószalaggal rögzíthetők egymáshoz. A szélesebb kartonra kétoldalt ragaszd a két keske-

nyebb fület úgy, hogy azok 25 centiméterre legyenek egymástól, mert ide jön majd a legkisebb kartondarab. A két keskeny ívet a pólók ujjának behajtására használd majd, egyfajta szárnyként működnek. A legkisebb felületet, amit a két szárny közé ragasztasz, annak a hosszúság felületnek a közepére ragaszd, méghozzá úgy, hogy mindkét oldalról ragasztószalaggal rögzíted. Ezzel a póló nyakrészét hajtod vissza. Fontos persze a sorrend. A hajtogatni való pólót a hátuljával magad felé fordítva helyezd a hajtogatóra. Először az egyik, majd a másik szárnyat hajtod be. Végül a közepre ragasztott fület hajtod vissza és már kész is a tökéletesre hajtogatott ruhadarab.

A legszebb az egészben, hogy az összes többi is pontosan ugyanilyen lesz. Így biztos nem fognak kipotyogni a ruháid a szekrényből.

Hasznos tippek hatékony szótanuláshoz

Ki ne unta volna még halála magát a szótárfüzet látványától, benne az egymás alá írt szavak tömkelegétől, amikor hol az egyik, hol a másik oldalt letakarva próbálta bemagolni a listát? És ugyan ki ne vette volna észre magán, milyen gyorsan potyognak ki fejből az ilyen módon belepakolt szavak? A következő írásban néhány tippet adunk ahhoz, hogy a szótanulás hatékonyabb legyen.

Olvasás és játék

Ha idegen nyelven olvasunk valami olyasmit, ami érdekel minket, akkor érdemes ezt úgy tenni, hogy a szövegben felbukkanó ismeretlen szavakat nem nézzük meg rögtön a szótárban, hanem megpróbáljuk megtalálni először a jelentésüket a szöveggörnyezetből. A következő lépés az lehet, hogy egynyelvű szótárban (értelmező szótárban) nézzük meg a jelentését, és ha ezzel sem boldogulunk, akkor vegyük csak elő a kétnyelvű szótárt! A szöveget válasszuk meg érdeklődésünk szerint, hogy meglegyen a motiváció az olvasáshoz. Azoknak pedig, akik kevésbé szeretnek olvasni, de a számítógépes játékok világában otthonosan mozognak, kiváló lehetőséget biztosít, ha a játékokban felmerülő szavaknak fejtik fel az értelmét. A játszva tanulás itt nem csak szlogen, hiszen valóban játék során találkozunk az idegen nyelvi kifejezésekkel, melyeket használunk is, így szinte öntudatlanul meg is tanuljuk őket.

Tapétázás

Jól működik az is, amikor szinte minden elérhető felületre felragasztjuk a megtanulandó szavakat. Jellemzően a hűtőre a hűtő szót, az asztalra az asztalt, és így tovább, de fogalmaknak célpont lehet a monitor alja, a fal, egy képerkeret, vagy bármilyen más használati tárgy is. Számolni kell azzal is, hogy így esetleg a családunk idegeire megyünk. A tárgyakat jelölő szavak mellé érdemes egy-két igét is odaírni, például a szekrényre tűzött cetlire a *csuk*, *nyit*, *ruha* szavak idegen nyelvi megfelelőit. Amit sokszor látunk, azt könnyebben megtanuljuk, ezért a módszer hosszútávon működni fog.

(Tantrend)

Behálózva

A játékok legújabb világa

A videojátékok számos fúzió mentek keresztül, műfajok születtek és éledtek újjá. Az internet széleskörű megjelenésével olyan virtuális világok épültek, amelyek nem órákra, hanem hetekre, hónapokra, nem ritkán évekre képesek lekötöni a játékos szabadidejét.

Az utóbbi években igazi robbanás történt a gémekek világában, mivel jobbnál jobb pc-s játékok jelentek meg. Íme néhány:

FIFA 20

Tavaly a Bajnokok Ligájában próbálhattuk ki magunkat, idén a 3–5 főt összeesztő Volta újraértelmezi az utcai futballt: a játékmódban akár egy felhőkarcoló tetején is focizhatunk. A FIFA 20-ba újdonságként vonul be a „teremfoci” (szigorúan csak idézőjelben, hiszen egy felhőkarcoló teteje aligha nevezhető teremnek). A 3–5 főt összeesztő játékmód itt Volta névre hallgat, és számos helyszínen rúghatjuk a bőrt.

Visszatér a kampány is, online ligákkal, csapatokkal és testre szabható avatárral. Karakterünkre kihatással van annak magassága és súlya is, még szerencse, hogy különféle képességekkel ruházhatjuk fel. Két új játékmódot is üdvözölhetünk a House Rules Cups és a Practice képében.

League of Legends

A League of Legends egy MOBA-játék, egészen pontosan a világ egyik legnépszerűbb free-to-play csapatalapú multiplayer programja, kizárólag PC-re. A LoL-ként is emlegetett alkotás az eSport modern hullámának egyik legfontosabb képviselője.

A League of Legends ráadásul nemcsak egy MOBA, hanem sokak számára „a” játék, amivel egy egész életet el lehet tölteni. A száznál is több választható bajnok (itt így hívják a hősokeket), a folyamatosan bővülő játéktartalom, valamint a többféle játékmód, melyek 3v3 és 5v5 felállású meccseket is lehetővé tesznek, olyan változatosságot biztosítanak a League of Legendsben, amit sok más MOBA-játék egyszerűen nem tartalmaz, mert túl közel állnak a stílus gyökerének tartott első DotA-hoz.

Az év egyik legjobban várt címe volt, és végül nem is okozott csalódást. A Rockstar játéka éremlyítően aprólékos és lassú, ami egy átlagos gémezt egészen biztosan elijeszt néhány óra játék után. A RDR 2 a maga nemében egyedülálló, szinte emberfeletti vállalkozás eredménye.

Red Dead Redemption 2

Az év egyik legjobban várt címe volt, és végül nem is okozott csalódást. A Rockstar játéka éremlyítően aprólékos és lassú, ami egy átlagos gémezt egészen biztosan elijeszt néhány óra játék után. A RDR 2 a maga nemében egyedülálló, szinte emberfeletti vállalkozás eredménye.

Shadow of the Colossus

Egy 13 éves, eredetileg PlayStation 2-re kiadott játéknak elméletileg már nem kellene annyira örülni, hogy megint szerepeltessük az év legjobb játéka között, a Shadow of the Colossus azonban egyrészt játéktörténelmi jelentőségű mestermű, másrészt pedig a felújított verzió nem csupán valami alibi a rajongók pénztárcájának újbóli megcsapolására. Egy rendkívül igényes remake-ről beszélünk, amely úgy emelte mai színvonalra a játék külsejét, hogy annak szíve-lelke egy jottányit sem változott.

God of War

God of War – a görög mitológia helyett a skandináv kultúrkörbe áthajózó Kratoszal és fiával, Atréusszal. Ha ki kellene tapintanunk ennek a játéknak a gyenge pontját, igencsak zavarban lennénk. A God of War sztorija remek, karakterei érdekesek, művészeti rendezése kifogástalan, harcrendszere pazar, hangulata pedig tényleg mindent vitt.

Marvel's Spider-Man

A Spider-Man az első olyan videojáték, amely megkapta a hivatalos Marvel-logót, és bizony nem hiába sikerült neki ez a bravúr. Alapjaiban egy hagyományos nyílt világú akciójátékot kapunk, de a megvalósítás jól sikerült. Olyan élvezetesen sikerült belekódolni Pókember a digitálisan felépített Manhattanbe, hogy az embernek először a Rocksteady Arkham-játékai jutnak eszébe, aztán rájön, hogy a Spider-Man még ezekre is rátesz egy lapáttal. Ebben a

A médiában időről időre felbukkannak olyan vélemények, hogy egyes játékok erőszakosak, emiatt károsak, rossz hatással vannak a gyerekekre és a fiatalokra. Tényleg képesek a videojátékok arra, hogy ilyen rossz hatással legyenek az ifjú generációkra? A választ döntsék el ti.

Mi az a MOBA?

A MOBA egy betűszó, amely az angol Multiplayer Online Battle Arena kifejezés rövidítése. Tükörfordításban azt jelenti, hogy „többszereplős internetes csata-arena”. A MOBA-játékokban sok közös vonás és nagy hasonlóság van. Legtöbbször felülnézetes nézőmódúak, és a karaktereknek az egér kattintgatásával lehet utasításokat adni. A térkép általában 3 útvonalból áll, amelyeken a 2 szembenálló csapathoz tartozó védelmi toronyok találhatóak, majd egy fő építmény, melynek elpusztításával ér véget a játék. A 2 csapat területe általában szimmetrikus, és ugyanannyi, ugyanolyan elhelyezkedésű építményeket birtokolnak. Minden MOBA-ra jellemzőek a különböző elnevezésű, és játékon belüli saját feladattal és játéktípussal ellátott, választható karakterek, amelyek csak a meccs elején választhatók ki, és egészen a meccs végéig velük kell harcolnod a győzelemért.

Amit várhatunk

Igaz, hogy 2019 vége felé haladunk, de ez korántsem jelenti azt, hogy nincs mit várnunk. Számos érdekes pc-játék jelenik meg a közeljövőben, ezekből adunk egy kis ízelítőt. Megjelenési sorrend szerint leghamarabb ezekre számíthatunk:

1. Blacksad: Under the Skin – 2019. november 5.

A Blacksad egy 2000-ben útjára indult francia, noiros képregény, amit Juanjo Guarnido rajzolt és Juan Diaz Canales írt. 2014-ig a sorozat öt részt ért meg. A középpontjában John Blacksad magánnyomozó áll, aki az '50-es évek Amerikájában, egész pontosan New Yorkban praktizál. A képregénysorozat érdekessége, hogy szereplői nem emberek, hanem antropomorfizált állatok, így a címszereplő például egy fekete macska. A Blacksad: Under the Skin ezt a szériát veszi alapul. A sztori központú kalandjátékban természetesen magát John Blacksadet irányíthatjuk, aki egy elhunyt bokszklubtulajdonos, Joe Dunn és annak eltűnt bokszcsillaga, Bobby Yale ügyében nyomoz, mégpedig Joe lánya, Sonia Dunn megbízásából. A játék folyamán meghozott döntéseink befolyással vannak arra, hogy az NPC-k hogyan viszonyulnak hozzánk, ami természetesen hatással van a nyomozásunk sikerére is.

2. Planet Zoo – 2019. november 5.

A Frontier Developments a Jurassic World Evolution után újabb állatkert-menedzselős programmal áll elő, de ezúttal marad a valóság talaján, és klónozott dinoszauruszok helyett valódi állatok gondozását bízzák ránk, méghozzá nem is akárhogy. A Planet Zoot a The Planet Coaster megiszgyenyítő részletességgel építhetjük fel, az állatok gondozása azonban nagyobb kihívást jelent, mint az említett Jurassic World Evolutionben, hiszen az állatok sokkal egyedibbek, önállóbbak és sokkal több dolgunk van velük.

3. Star Wars Jedi: Fallen Order – 2019. november 15.

A Star Wars Jedi: Fallen Orderben egy ifjú Jedi padawant, Cal Kestist alakíthatunk, aki túlélte a Rendet kiirtó 66-os parancsot, és most a Birodalom idején kénytelen bujkálni, nehogy elérje őt is a Sith-ek bosszúja. Természetesen

Ahsoka Tanóhoz és Kanan Jarrushoz hasonlóan Kestis sem tudja ölbe tett kézzel nézni, ahogy Darth Sidious rezsímje felemészti a Galaxist. Így egy szép napon felfedi valódi kilétét, fénykardot ragad, és a lázadók segítségére siet.

A Star Wars Jedi: Fallen Order játékménét tekintve meglehetősen vegyes, kicsit olyan, mint ha a Dark Soulst vegyítették volna az Uncharted játékokkal és a Star Wars: Force Unleasheddel. A harcrendszer a fénykardra és az erőtrükkökre fókuszál, ezeket látványos módon kombinálhatjuk.

5. Gris – 2019. december 13.

A közel 100 órás AAA játékok és battle royale variációk forgatagában a Gris egy üde, művészi színfolt, egy páratlan kis oázis, ami szavak nélkül is sokkal többet mond, néhány órás játékidőjével pedig jóval mélyebb nyomot hagy, mint számos mai alkotás. A Gris (spanyolból fordítva: Szürke) a független barcelonai csapat, a Nomada Studio első játéka, ami egy lélegzetelállító, interaktív festményként mutatja be a saját elméjébe zárkózott fiatal Gris kalandját.

Bár a játék történetközpontú, így előre meghatározott küldetéseket teljesíthetünk, ez mégsem jelenti azt, hogy egy csöben fogunk szaladgálni. Kestisnek ugyanis van egy saját úrhajója, a Stinger Mantis, amivel viszonylag szabadon utazhatunk a bolygók között. Az utazás alatt nincsenek töltőképernyők, ilyenkor a hajón üthetjük el az időt különféle tevékenységekkel.

4. Need for Speed: Heat – 2019. november 8.

A Need for Speed: Heat Palm Citybe visz el minket, e város utcáin versenyezhetünk majd éj-

jel és nappal, nem hiányoznak a rendőrös üldözések, valamint a részletes tuning és testreszabási lehetőségek sem. A Need for Speed: Heatben a versenytípusokat a napszakok is meghatározzák. Nappal a legális Speedhunters Showdown versenyeken vehetünk részt pénzért, éjjel pedig a hírnevünket gyarapíthatjuk a rizikós illegális bajnokságokon – éjszaka amúgy a Mercer hadnagy által irányított rendőrök is agresszívebben viselkednek.

A GRIS egy ritka műretek, ami nemcsak szórakoztató, de értelmezéstől függően mindenki számára más szimbolikus mondanivalót is tartogat, emiatt pedig a művészetek kedvelőinek is ki kell próbálniuk.

Reméljük, sikerült felkeltenünk az érdeklődéseketek a kis ismertetővel. Ha kipróbáljátok a játékokat, osszátok meg véleményeteket, észrevételeiteket.

Major Evelin

Csuka, süllő, német bucó

E három közül melyik lesz az év hala 2020-ban?

A Magyar Haltani Társaság, folytatva a hagyományokat, a 2020-as évre is meghirdeti **Az év hala** választást. A kitüntetett címről ezúttal is három halfajt javasolt, közülük a nyertes természetesen az lesz, amelyik a társaság tagjaitól, és minden – határokon innen és túl lakó, halakat ismerő, halakat szerető – érdeklődőtől a legtöbb szavazatot kapja 2019. december 31. déli 12 óráig. A jelölési elveknek megfelelően mindhárom faj őshonos vizeinkben, továbbá van közöttük védett és fogható faj is. A fajok jellegzetességeiről, természeti értékéről, élőhelyi igényeiről és elterjedéséről is olvasható rövid tájékoztató.

A szavazás a Magyar Haltani Társaság honlapján történik, a címet az oldal alján keretben tüntettük fel. Szavazatunkat a szavazógombok segítségével adhatjuk le a három faj egyikére. Fontos tudni, hogy egy számítógépről csak egy szavazatot lehet leadni. Bundázás, szavazatszaporítás tehát nincs. Felesleges is volna, hiszen hasznos és játékos ismeretszerzésről van szó, amelyben mindenki nyer.

A halbarátoknak egyébként is érdemes ellátogatniuk erre az oldalra, mert nemcsak Az év hala címre most pályázó halakkal ismerkedhetnek meg, hanem mindazokkal a fajokkal is, amelyek eddig – mondjuk így – megnyerték ezt a versenyt. Aztán tovább bűvárkodva az oldalon, szinte valamennyi halunkkal megismerkedhettek. Közben figyeljete oda arra a táblázatra is, amely azt mutatja be, melyik országból hány látogatója volt eddig az oldalnak. Természetesen, legtöbb a magyarországi, kissé meglepő, hogy a második helyen az USA van, a harmadik Románia, negyedik Szlovákia, míg Szerbia az ötödik helyet foglalja el, mindössze egy ponttal megelőzve Németországot. Akkor volt így, amikor megkezdtük az írást, amikor menet közben visszatértünk az oldalra a különbség már kettő volt... Figyeljete csak oda az oldal alján levő keretre! Látogassatok oda, mert ennek a versenynek komoly résztvevői lehettek!

Most jöhetnek Az év hala címre pályázók.

1. Csuka (Esox lucius)

Teste hosszan megnyúlt, színe az ezüstöstől a barnásszürkén át egészen az olajzöldig változhat, továbbá mintázatában is eltérhet, hiszen foltok és csíkok is tarkíthatják. Nálunk a csukafélék családjának egyetlen képviselője, így gyakorlatilag összetéveszthetetlen más halfajokkal. Élőhely szempontjából nem túl igényes, de leginkább a növényzettel benőtt állóvizeket kedveli, viszont folyóvizekben is fellelhető. Környezetéhez jól alkalmazkodik, ami színezetén is megfigyelhető. Táplálékát tekintve falánk ragadozó, hatalmas szájával eleinte kisebb rákokra, rovarlárvákra vadászik, de igen hamar elkezd halakat fogyasztani. Nagyobb egyedsűrűség mellett gyakori jelenség köztük a kannibalizmus. Természetükből adódóan megtámadnak mindent, ami mozog, így került már elő csukák gyomrából béka, madárfióka, sőt még patkány is. Húsa ízletes, kiváló sporthalként tartják számon, főként pergető- vagy kishalazókésziséggel fogható. A magyar horgászrekord 20,47 kg (1994).

2. Süllő (Sander lucioperca)

Nagyra nő, megnyúlt testű, oldalról enyhén lapított halunk. Csúcsba nyíló szája nagy, a szeglete eléri a szem hátulsó vonalát, benne nagy, erős fogak ülnek, köztük a többiek közül kiemelkedő ebfogak is. Oldalán elmosódó sötétebb sávok találhatóak. Két hátúszóját, valamint farokúszóját fekete foltok díszítik. Viszonylag széles körben elterjedt, nagyobb folyók paducznájától egészen a dévérzónáig gyakori, kisebb folyókban azonban csak a bővebb vízű alsóbb szakaszokon lehet rá számítani. A víz oldott oxigéntartalmára érzékeny, ezért kerüli a duzzasztott, feliszapolódott folyószakaszokat, állóvizeink közül pedig inkább csak a jobb oxigénviszonyokkal rendelkező, nagyobb tavakban fordul elő. Valódi halevő ragadozó, táplálékának zömét elsősorban a küsz képezi. A horgászok körében a legnemesebb ragadozóként ismert, mind csalihalas, mind pergetőmódszerekkel eredményesen fogható. A magyar horgászrekord 15,5 kg (2014). Húsa százkamentes, kiváló minőségű, a halgasztronómia egyik legkedveltebb alapanyaga.

3. Német bucó (Zingel streber)

A Duna vízrendszerének bennszülött, különleges mintázatú hala. Áramláskedvelő fajként kizárólag folyóvizekben, főként a vízfolyások felső, tiszta vízű, sodrottabb szakaszain fordul elő, a meder üledékes részét elkerüli. Teste és feje életmódjának megfelelően erőteljesen megnyúlt, hengeres, faroknyele szembetűnően elvékonyodó, ami alapján jól elkülöníthető a közeli rokon magyar bucótól. Két hátúszóját meglehetősen széles sáv választja el egymástól, farokúszója viszonylag kicsi. Testét kifejezetten érdes tapintású, kicsiny pikkelyek fedik. Sárgásbarna alapszínét sötétbarna, ferdén lefutó sávok díszítik. Alsó állású szájával a kavicsos mederfenéken keresi az étlapján szereplő fenéklakó szervezeteket. Bár csoportosan él, mégis vizeink ritka lakója, élettere a vízfolyások duzzasztása következtében fokozatosan csökken. Mindezekből adódóan a halfaun veszélyeztetett, fokozottan védett tagja.

Fotó: Sallai Zoltán

http://haltanitarsasag.hu/azevhala_hu.php

Mennyire vagy rendetlen?

A szobád – mint akinél bomba robbant! Vagy rögeszmésen tiszta vagy? Esetleg az arany középúton vagy? Melyik áll hozzád legközelebb? Megtudhatod, ha őszintén válaszolsz az alábbi kérdésekre. De őszintén! ☺

- Milyen időközönként raksz rendet a holmijaid között?
  - Mindent nap.
  - Akkor, amikor már semmit sem találok.
  - Anyukám szokott utánam elpakolni.
- Fontos számodra az ápoltság megjelenése?
  - Igen, ez alapvető dolog.
  - Csak fontos eseményekkor.
  - Egyáltalán nem érdekel.
- Reggelenként megágyazol magad után?
  - Természetesen.
  - Csak ha vendéget várok.
  - Nem vacakolok vele, nemsokára úgyis este lesz.
- Szoktad tisztítani a cipődet?
  - Persze. Minden nap.
  - Csak ha feltűnően piszkos.
  - Nem bajlódok vele, úgyis sáros lesz.
- Étkezés után mit csinálsz a piszkos edényekkel?
  - Elmosogatom.
  - Beteszem a mosogatóba.
  - Otthagynom az asztalon.

- Kimosod zuhanyozás után a fürdőkádát?
  - Természetesen.
  - Ha nagyon koszos, akkor igen.
  - Fölösleges időtöltés, a kád fürdőre való, nem arra, hogy mindig síkáljunk.

zavar a körülötted lévő felfordulás, ám gondoldj azokra is, akiknek téged kell elviselniük. Mindenképpen változtass!

7 és 13 pont között: Úgy vagy vele, hogy ha már nagyon muszáj, akkor rendet raksz magad körül. Ha ezt mindennap gyakorolnád, akkor nem halmozódna fel annyira a munka, s talán jobb kedvvel látnál a rendrakáshoz.

14 és 18 pont között: Ez aztán nem semmi! Te igazán szereted a rendet és a tisztaságot. Nem okoz számodra gondot, hogy rendben tartsd a környezetet. Vigyázz, azért túlzásokba sem szabad esni! A rögeszmés rendmánia ugyanis ellenszenvenessé tehet.

PONTOZÁS

Ha kitöltötted a tesztet, add össze a pontszámait! Minden a válasz 3, minden b válasz 2 és minden c válasz 1 pontot ér.

0 és 6 pont között: Valószínű, hogy a környezetemben sokakat felháborít a rendtelenségem. Lehet, hogy téged egy cseppet sem

Skandináv rejtvény

DÉL KÁNYÁDI SÁNDOR VERSENEK 1. SORA	↻	A VERS- RÉSZLET 2. SORA HÁZAT ÉPÍT	FÉRFI- BLÜZ EGY, ANGOLUL	↻	HÓRI- HORGAS NORVÉ- GIA	↻	NETTO KÖZTEHER JÁRULÉK	IGEN, SZERBÜL	TONNA ÉS GRAMM	ÉPÜLET- MARAD- VÁNY	LÉTEZÉS	TÁVOL- KELETI JÁTEK	AUSZT- RIA	THAIFÖLD GÖRÖG... SZINESZ- NÓ	↻	EGYRE MÉS- SZEBBRE MÉGY	
↻	E																F
LITER TISZTSÉG SZÍNÜLTIG	↻				PORCÍO- ZÓ ALUMÍ- NIUM	↻							... LOLA RIBAR CSÓNÁK HAJTÁSA				↻
↻				HORDÓ- MÉRTEK A FÖLDRE ROGY A FAL				BOLDOG, ANGOLUL	MENET ELEJE! KUTRICA			ANGOL VÁROS (ETON) AMPER					
ZENTAI AUTOJEL SZALMA- HEGY	↻		ELIZA- BETTA FÉLFA!	↻			CSAPA- DEK ITTRIUM			A MŰLT ÉVBEN A LYUK FELE!							
↻					ASZTALOS- SZERSZÁM A FEDE- ZEKÉBE	↻					ŐSI MAGYAR SZÓ	KÉRDO- SZÖCSKA SZÁZAD, RÖVIDEN		OMEGA! ERIKÁ, ERI			
KELET MÉTER JAPÁN	↻	RÓMAI 55	ÉNEK ZENE- DARAB!	↻			FOSZFOR MELLÉK- NÉV, RÖVIDEN		KIMERE- GET LAOSZI RÉSZLET!								KÖZÉPEN LAKÓ!
↻										SOROZAT MÁLTA							
VILLANY- RENDŐR	D	↻											ELME- SPORT				

– Persze hogy nem működik.
Az egy szemetesláda.

Drága lakás

Férj a feleségéhez:

- Kedvesem, a drágább lakásról való álmom végre valóra válik.
- Tényleg? Ez csodálatos!
- Igen, hétfőtől emelik a lakbért.

Varjúvicc

- Hallottad a varjúviccet?
- Nem.
- Kár.

Beleszól

Egy asszony panaszkodik az orvosánál:

- Doktor úr, segítsen rajtam! Nem tudom, mit tegyek, ugyanis a férjem állandóan beleszól a vezetésembe.
- Nyugodjon meg, asszonyom, a legtöbb jogosítvánnyal rendelkező férj ezt csinálja, ha a felesége vezet.

– Csakhogy én nem autót vezetek, hanem villamost.

Autóduda

- Kérem, javítsa meg az autómon a dudát!
- De hát a fékje is rossz.
- Tudom, azért kérem, hogy javítsa meg a dudát.

Vakbél

- Halló, doktor úr? Elnézést, hogy hajnalban zavarom, de a feleségemnek szörnyű fájdalmai vannak. Azt hiszem, vakbél.
- Feküdjön vissza nyugodtan, uram! Én már évekkkel ezelőtt kivettem a felesége vakbélét, és olyat még nem hallottam, hogy valakinek újra kinőtt a vakbele.
- És olyasmiről hallott már a doktor úr, hogy valaki újra megházasodott?

Gyors futó

Három fiú vitatkozik az iskolában, kinek az apja a leggyorsabb futó.

- Az én apám olyan gyors, hogy ha kilő egy nyilat, megelőzi menet közben – mondja az első.

– Az enyém vadász, és olyan gyors, hogy ha lő egyet, hamarabb ér célba, mint a golyó – mondja a második.

– Az semmi. Az én apám fél ötig dolgozik, és mindennap már négykor otthon van...

Rendőrségen

Egy szőke nő jelentkezik egy állásra a rendőrségnél. Egy tiszt kérdéseket tesz fel neki:

- Mondja, mennyi kétszer kettő?
- Hmm... négy.
- Rendben, és tudja-e, mennyi a száz négyzetgyöke?
- Hmm... tíz?
- Igen. Még arra feleljen, hogy ki ölte meg Abraham Lincolnt?
- Azt nem tudom.
- Akkor most menjen haza, és gondolkodjon rajta holnapig.

A szőke nő hazamegy, és azonnal felhívja az egyik barátját telefonon:

- Képzeld, nemcsak hogy megkaptam az állást a rendőrségnél, hanem máris dolgozom egy gyilkossági ügyön.

Nagy kalap

A skót új kalapban megy haza, amely olyan nagy, hogy a fél arcát eltakarja.

A felesége megkérdezi:

- Mac, miért vettél ilyen hatalmas kalapot?
- Szerencsém volt. Ez a kalap ugyanannyiba került, mint egy másik, amelyik két számmal kisebb volt!

Szerencse

A gépkocsi elüti a kerékpárost.

A vezető kiszáll, hogy segítsen a szerencsétlenül jártaknak, közben így szól:

- Barátom, hogy magának milyen szerencséje van!
- Szerencsém?
- De még mennyire! Ma szabadnapos vagyok. Munkanapokon viszont harminc tonnas teherautóval járok.

Orvosok

Egy orvos kérdi a kollégáját:

- Hogy van az, hogy olyan jó neved van az egész városban?
- Egyszerű, minden páciensemnek azt mondom, hogy halálosan beteg. Ha meghal, jó volt a diagnózisom, ha meggyógyítom, csodadoktorként tisztelnek.

Ki tette?

Hazaér az anya, és látja, hogy az erkélyajtó üvege kitörött.

- Hát ezt ki tette? – kérdezi.
- Hosszú csend után megszólal Pistike:
- Az öcsi, mert amikor hozzávágtam a labdát, hirtelen lehajlott.

Kihallgatás

Kihallgatás folyik a rendőrségen, a vádlott egy külföldi. A rendőr azt mondja a tolmácsnak:

– Ha a vádlott bevallja, hol található a kincs, akkor kisebb büntetéssel megússza, ha pedig nem, akkor kivégzés lesz a vége.

A tolmács lefordítja a gyanúsítottnak, mire az elmondja a tolmácsnak, hogy hol található a kincs. Erre a tolmács azt feleli a rendőrnek:

– A gyanúsított azt mondta, hogy nem fél a haláltól.

Megbízatus

A rendőr megbízatusat kap:

– Nézze meg jól azt az alakot ezen a fényképen, és kövesse mindenhová, akár az árnyék.

Mire a rendőr:

– És mit csináljak akkor, ha nem süt a nap?

Pistike és a nővére

Pistike hazajön az iskolából, s látja, hogy a nővére a tűzhely mellett serénykedik. Megkérdezi tőle:

– Mit főzöl?

A lány így felel:

– Még nem tudom. Ha ilyen híg marad, akkor krumplilevest, ha besűrűsödik, akkor paprikás krumplit, ha odaég, akkor sült krumplit.

Seprű

Egy nő bemegy a boltba.

- Seprűjük van?
- Parancsoljon, asszonyom, éppen most érkezett.
- Ennek túl rövid a szára.
- Tessék, itt egy másik.
- Ez meg rosszul van csomózva.
- Nézze meg ezt!
- Nagyon kemény.
- Akkor talán ez?
- Na jó, bár ez sem tökéletes.
- Becsomagoljam, vagy pedig rá méltóztatik ülni?

– Oké, apádnak sikerült szereznie egy egeret. Hogyan használjuk?

Szólásmagyarázat

Port hint a szemébe

A kifejezés eredeti értelmében hajdan az ellenségnek szórtak port a szemébe. Párviadalban valamelyik harcos felkapott egy marék port, azt ellenfele szemébe szórta, és utána nem volt nehéz legyőzni a látásától megfosztott embert. Ugyanezt megfigyelték az állatok világában is. Állítólag a róka homokot rúg az üldözött agár szeme közé, de előfordul, hogy marakodó farkasok is így zavarják meg ellenfeleiket. Szólásunk mai értelme: félrevezet, elbolondít...

Fogas kérdés

Melyik ajtót válasszam?

Rabságban szenvedünk a szultán udvarában. A következő ajánlatot teszi a szultán: választanunk kell két ajtó közül. Az egyik mögött a szabadság, a másik mögött két éhes oroszlán vár. Egyet kérdezhetünk az őroktól az ajtókkal kapcsolatban, és utána döntenünk kell. Egy bökkenő azért van. Az egyik őr mindig hazudik, a másik mindig igazat mond, de nem tudjuk, melyik melyik. Mit kérdezzünk az egyik őrtől, hogy lehetőleg ép bőrrel megússzuk?

Megoldás: bármelyiktől kérdezhetjük a következőt: „Mit mondana a másik, ha azt kérdezném tőle, hogy melyik ajtó mögött vannak az oroszlanok?”

Ekkor az igazmondó nyilván rámutatna a szabadság ajtajára, hiszen a hazudós a hamisat mutatná. A hazudós pedig tudja, hogy az igazmondó az oroszlanos ajtóra mutatna, ezért hazugságból a jó ajtóra mutatna. Így a válasz mindenképpen a szabadságba vezető ajtó.

E mögött valójában az a logikai tétel húzódik, miszerint nem(nem[igaz]) = igaz, hiszen ha igaznak a jó ajtót nevezem, akkor mindkettejükkel pontosan kétszer tagadtatom az igaz ajtót, amiből biztosan a helyes választ kapom.

$$\begin{array}{l}
 1 \times 8 + 1 = 9 \\
 12 \times 8 + 2 = 98 \\
 123 \times 8 + 3 = 987 \\
 1234 \times 8 + 4 = 9876 \\
 12345 \times 8 + 5 = 98765 \\
 123456 \times 8 + 6 = 987654 \\
 1234567 \times 8 + 7 = 9876543 \\
 12345678 \times 8 + 8 = 98765432 \\
 123456789 \times 8 + 9 = 987654321
 \end{array}$$

Találós kérdések

1. Fehér pokróc egész földön, nem is szövik, az égből jön. Mi az?
.....
2. Éjjel-nappal mindig jár, mégis egy helyben áll. Mi az?
.....
3. Szádba teszed, mégsem eszed. Mi az?
.....
4. Fent lakom az égen, melegít a fényem, sugárból van bajszom, este van, ha alszom. Mi az?
.....
5. Csak becsukott szemmel látjuk. Mi az?
.....

Alanyi vagy tárgyas ragozás?

Szereted a rockzenét? .....
 Szereted az amerikai filmeket? .....
 Szereted a matematikát? .....
 Szeretsz biciklizni? .....
 Szeretsz magyarul beszélni? .....
 Ismersz híres embereket? .....
 Ismered a holland irodalmat? .....
 Sok magyart ismersz? .....
 Tudod, melyik országban van München? .....
 Tudod, mi Peru fővárosa? .....
 (Nem) tudod, milyen idő lesz holnap? .....
 (Nem) tudod, mi megy a moziban? .....
 Jól tudsz főzni? .....
 Tudsz sielni? .....

Válaszadási lehetőség:

Persze, hogy... .. szeretek/szeretem.
 Sajnos, nem... .. tudok/tudom.
 ... ismerek/ismerem.

(Tipp: a helyes választ magyarórán megbeszélhetitek.)

Hány éves most?

Péter tegnapelőtt 17 éves volt, jövőre 20 éves lesz. Hogyan lehetséges ez?

Megoldás:
 Péter születésnapja december 31-én van. Most január 1-je van.
 Tegnapelőtt, azaz december 30-án, 17 éves volt. Tegnap, december 31-én 18 éves lett.
 Ma január 1-je van, tehát még ebben az évben, decemberben 31-én 19 éves lesz, jövőre pedig 20.

Találd meg a különbséget!

A két kép között 12 különbség van. Találd meg mind!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

A Kínában lévő Makaó a világ leg-sűrűbben lakott helye. Ennek ellenére itt található a világ egyik legszebb és legegységesebb építménye, az arany színű ablakokkal rendelkező, lótuszvirágot ábrázoló építmény, amely egy 400 szobás hotelnek ad otthont. A kérdésünk tehát a következő: Mi a képen látható épület neve?

A helyes választ legkésőbb november 14-ig küldd el címünkre. Levélcímünk: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, de a választ elküldheted a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg nekünk az iskolád nevét, az osztályt és a lakcímedet.

ADNI ÖRÖM A PANNON RTV KARÁCSONYI KREATÍV PÁLYÁZATA FELHÍVÁS

A szabadkai Pannon RTV kreatív pályázatot hirdet vajdasági óvodásoknak, valamint általános és középiskolás diákoknak. A pályázat témája: **ÜNNEPEL A CSALÁD**

Korcsoportok:

- I. óvodások
- II. alsós diákok
- III. felsős diákok
- IV. középiskolások

Az I. és II. kategóriába tartozóktól **RAJZOT** várunk. A méret és a technika szabadon választható. Az alkotásokat postai úton küldhetik el az alábbi címre:

Pannon RTV
Ago Mamužić utca 11.
24000 Szabadka

A rajzok hátulján kérjük feltüntetni a nevet, életkort, oktatási intézmény nevét, tanár/szülő nevét, telefonszámot, települést. Az alkotásokat a pályázat lezárását követően a Pannon RTV felhasználhatja műsoraiban, nem szolgáltatja vissza a készítőnek.

A III. és IV. kategóriába tartozók **VIDEÓVAL** pályázhatnak. A felvétel készülhet bármilyen kép és hang rögzítésére alkalmas eszközzel. A videók hossza minimum 1, maximum 3 perc. A felvételeket MPEG4 formátumban várjuk e-mailben, az

adniorom@pannonrtv.com

címre. Beküldési határidő: **november 22.** Az alkotásokat a pályázat lezárását követően a Pannon RTV szabadon felhasználhatja műsoraiban.

A kategóriák három legjobb alkotását szakmai zsűri választja ki, a győztesek értékes ajándékokban részesülnek.

A díjak átadására **december 14-én, szombaton**, 10 órakor kerül sor a Pannon RTV székházában, ahol ünnepi műsossal is várjuk a gyerekeket és kísérőiket. A díjátadón készült felvételt a Pannon RTV karácsonykor be is mutatja.

A pályázattal kapcsolatos bővebb információ a facebook.com/adniorom oldalon található, ahol az esetleges kérdésekre is válaszolunk.

Kiemelt támogatóink:

STUDIOPRESENT

További támogatóink:

MCMXCXII RENAISSANCE
café - restaurant

MIŠIĆA 1. PALIĆ

1989 KOCKIČKA
www.kockica.co.rs

Novi Sad University

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
ALAP

Vajdasági magyar
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter**
- Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs